

TEGU 2010-AISIAIS METAIS JUS LYDI SVEIKATA, TĖVYNĖS MEILĖ IR TAIKA!

VYTAUTAS LANDSBERGIS KALĖDINĖ DOVANA IŠ MASKVOS

Prisimintina naujųjų laikų istorinė gruodžio 24 diena, nors ir nelyginamai nublanksianti prieš didįjį senovės įvykį, kai persekiojamų pabėgėlių šeimoje, vargingoje asilo ir jaučio kūtelėje prie Betliejaus gimė kūdikis Jėzus.

O vis dėlto **prieš dvidešimt metų gruodžio 24-ąją** irgi šis tas įvyko. Gimė truputis tiesos ir teisingumo, ir mes, sąjūdininkai SSRS liaudies deputatai, vežėm tą žinią iš Maskvos į Lietuvą kaip geriausią kalėdinę dovaną. Deputatų suvažiavimas balsavimu pasmerkė ir panaikino Stalino-Hitlerio susitarimą, dažniau vadinamą signatarų Molotovo ir Ribbentropo vardais. Taip, tai įvyko prieš 20 metų.

Aplink virė europiniai pokyčiai – Lenkijos ir Čekoslovakijos taikios revoliucijos, Baltijos kelias, išardyta Berlyno siena, - o visų jų fone brendo unikalūs politiniai teisinis sprendimas Maskvoje.

Unikalus todėl, kad žlunganti SSRS, vos porai metų belikus ligi galutinio iširimo, pasielgė... teisingai! Stalino-Hitlerio 1939 m. sąmokslas dokumentai gavo tinkamą teisinį ir moralinį įvertinimą, buvo net formaliai panaikinti kaip beverčiai nuo pasirašymo momento.

Pats faktas, jog tokia išvada rengiama ir vasarą avansu jau paskelbta spaudos konferencijoje Maskvoje, galėjo paskatinti, kad ir Vokietija oficialiai šį tą pasakytų, atliktų senojai nusikaltimo apyskaitą.

Taip federalinis kancleeris Helmut Kohl, skaitydamas iškilmingą pranešimą Bundestage 1989 m. rugsėjo 1 dieną, pripažino savo šalies kaltę ne vien Lenkijai, bet ir Baltijos valstybių atžvilgiu. Tarptautinės teisės sulaužymas buvęs ir tebesąs niekuo nepateisinamas...

Pakto istorija nesibaigė tada, nesibaigė ji nė po dar dvidešimties metų. Sunykus Rusijos demokratijai ir atsigaukant senajai imperinei dvasiai, „prarastoji Pribaltika“ (tokia samprata) vis vargino kažkieno sąmonę, trukdė Kremliaus vadovams imtis vidaus reikalų.

Galų gale, kadangi sunku išvengti pakto sąsajų su abiejų agresorių sąmokslu prieš kaimynus ir karo pradžia užpuolant Lenkiją bei Suomiją, o taisyk ir su Lenkijos karo belaisvių išžudymu Katynėje, Europai pereinant į faktų kalbą ir stalinistinei „išvadavimo“ mitologijai beviltiškai griūvant, naujasis Rusijos vadovas V.Putin pamėgino viešu skandalingu mostu perrašyti istoriją. Vokietijos – SSRS 1939 m. sandėris buvęs naudingas Rusijai, todėl geras dalykas! Tai jo pasisakymas 2002 m. Bratislavoje. **Rusijos – „išvaduotojos“ mitą ilgu dešimtmečius maitino ir Stalino koncepcija apie atskirą „Tėvynės karą“ prieš Vokietiją, totaliai neigiant ir ignoruojant 1939-1941 m. laikotarpį, kai SSRS kariavo kaip Hitlerio sąjungininkė, nusikalstamu paktu su slaptais protokolais iš anksto pasidalinusi žemes (!) tarp abiejų šalių.**

Atskirai švėsdama – viena diena vėliau – savo karo pabaigą, SSRS ir po to Rusija kaskart vis didžiavosi Europos tautų išvadavimu (**ir nutylimu užvaldymu**). Viršūnė turėjo būti pergalės paradas 2005 m. Maskvoje dalyvaujant pasaulio vadovams (tik Lietuvos ir Estijos prezidentai atsisakė veidmainiauti), bet savo žodį tarė Europos Parlamentas. Jo rezoliucija dėl Antrojo pasaulinio karo pabaigos pagerbė visas aukas ir visus kovotojus prieš dvi didžiąsias Europos tironijas – Trečiąją Reichą ir Sovietų Sąjungą; ji taip pat pažymėjo, kad vienoms tautoms 1945 m. gegužės 8-oji atnešė laisvę, o kitoms - naują vergiją. Sovietų „išvadavimo“ mitologija gavo mirtiną smūgį.

Taip vyko sovietų suklasztotos istorijos atitaisymas europiečių sąmonėje, ir Stalino – Hitlerio paktas nuolat primindavo apie save kaip faktų istorijos argumentas, kurio negali atmesti jokie „interpretavimai“ arba sukčiavimai.

Galų gale, po įžymių Europos Parlamento 2008 m. ir ESBO 2009 m. rezoliucijų apie vokiečių nacizmo ir

(Nukelta į 4 psl.)

Džojos Borysaitės nuotr.

Mielieji Lietuvos žmonės,

Šį šventinį Kūčių vakarą esame su savo artimaisiais. Dalijamės viskuo, ką turime – ir duonos kąsniu, ir žmogiškąja šiluma. Vienas kitą palaikydami, stiprinamės viltimi ir tikėjimu. Su džiaugsmu ir viltimi žvelgiame į ateitį.

Daugeliui šie metai nebuvo lengvi. Netikėtas sunkmečio permainas lydėjo netektys ir neįgyvendintos svajonės. Tačiau būta ir sėkmės, ir laimėjimų, ir pasiektų tikslų. Niekas nenubraukė ir svajonių – ateitis atvira jų išsipildymui.

Mes atradome naujų galimybių sunkumams įveikti. Tos galimybės – tai bičiuliška parama, savitarpio supratimas, kitoks kalbėjimas – nuoširdesnis, atviresnis, palaikantis. Reiklumas ne tik kitiems, bet ir sau. Noras mokytis, tobulėti ir siekti tikslo. Tai padeda ištvirti sunkumus ir juos nugalėti. Prisiminkime istoriją – Lietuva išgyveno ir kur kas sunkesnių laikų. Jie padėdavo tautai dar labiau susitelkti.

Įvertinkime išbandymus kaip pamokas, naudingas ateičiai. Būkime vieningi – palaikykime vieni kitus, pasitikėkime, būkime kantrūs. Sutelkime visas savo jėgas, gabumus ir talentus. Kurkime Lietuvą drauge, tikėkime ja, dirbkime jos labui.

Linkiu visiems stiprybės ir sėkmės. Geros nuotaikos ir pasitikėjimo savo jėgomis. Stebuklų, kuriuos galime sukurti savo rankomis ir padovanoti vieni kitiems.

Tegu šventų Kalėdų dvasia suteikia Jums, mielieji Lietuvos žmonės, ramybės ir meilės, tegu ateinantys metai būna viltingi.

Linksmų šventų Kalėdų ir laimingų Naujųjų metų.

Lietuvos Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė

Vilnius, 2009 m. gruodžio 24 d.

EUROPOS SĄJUNGAI VADOVAUJA ISPANIJA

Nuo sausio pusmetį ES pirmininkausiantis Madridas pareiškė siekiantis, kad šalys narės priimtų išpareigojimus reformuoti savo ekonomikas. Tai būtina norint įgyvendinti naują 10 metų strategiją, dėl kurios vyriausybės turėtų susitarti kitais metais. Jos tikslas - pagerinti ES ekonomikos plėtrą ir konkurencingumą. Strategija, Europos Komisijos (EK) vadinama „eu2020“, turi pakeisti Lisabonos strategiją, kurios programa nebuvo įgyvendinta ir baigiasi kitais metais.

Dėl Lisabonos strategijos vyriausybės susitarė 2000 metais. Ji iki 2010 metų turėjo paversti Europą konkurencingiausia ir stipriausia pasaulyje žinių visuomene. Ekspertai

teigia, jog terminui pasibaigus du svarbiausi šios strategijos tikslai - kad įdarbinimas ES pasiektų 70 proc., o mokslo tyrimams ir plėtrai būtų skirta 3 proc. Europos bendrojo vidaus produkto - nebus pasiekti.

Ispanijos užsienio reikalų ministras Miguel Angel Moratinos sakė, jog Lisabonos strategijos didžiausias trūkumas buvo tas, kad nebuvo mechanizmo, įpareigojančio šalį vykdyti reformas. Per savo pirmininkavimo pusmetį Ispanija kaip tik ir sieks pakeisti tokią padėtį, kad naujoji strategija būtų įgyvendinta. ES vadovai tai aptars per viršūnių susitikimus vasario pradžioje ir kovo pabaigoje, o galutinį sprendimą priims birželį.

Ispanijos vyriausybė tikėjosi, kad naujoji strategija bus pavadinta jos sostinės Madrido vardu, bet EK pirmininkas portugalas Jose Manuel Barroso pastaraisiais mėnesiais plačiai naudoja „eu2020“ etiketę, nors oficialus naujosios strategijos pavadinimas dar nepatvirtintas.

Siekdama Lisabonos sutarties įgyvendinimo Ispanija tarsis, kad būtų padidintas Europos Parlamento (EP) narių skaičius. Birželį į EP buvo išrinkti 736 nariai, taip numato Nicos sutartis. Pagal Lisabonos sutartį parlamentarų turėtų būti 754. 4 iš 18 papildomų parlamentarų, neretai vadinamų fantomais, bus renkami Ispanijoje.

LŽ

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos politologai prognozuoja, kad artėjantis naujas politinis sezonas Lietuvoje bus kiek ramesnis nei šįmetis. Tačiau prezidentei Daliai Grybauskaitei, Seimui ir Vyriausybei iššūkių nemažės. Besibaigiantys metai buvo neramūs, gausūs politinių įvykių bei intrigų. LŽ kalbinti politologai mano, kad ir 2010-aisiais jų netrūks: valdančiajai koalicijai ir Vyriausybei teks kovoti dėl išlikimo, toliau stengtis tramdyti ekonomikos krizę ir mažinti gyventojų nepasitenkinimą.

Lietuvos Vyriausybės laukia įtempti metai. Tačiau premjero Andriaus Kubiliaus ministrų kabinetas, politologo Tomo Janeliūno nuomone, turėtų atsilaikyti. Anot jo, opozicija toliau mėgins krauti politinius dividendus iš valdančiosios koalicijos nesėkmių, bet imti valdžios dar nesiryš. „Esant kritiniams momentams pati koalicija gali bandyti atnaujinti Vyriausybę, pakeisdama kai kuriuos jos narius“, - svarstė T.Janeliūnas.

Anot politologo Algio Krupavičiaus, Vyriausybės pastovumą pirmiausia lems tai, ar valdantieji sugebės susitarti dėl bendradarbiavimo su Seimo frakcija „Viena Lietuva“. „Koalicija turi būti išplėsta“, - pažymėjo jis. Vyriausybės ir valdančiosios koalicijos ramybė daug priklausys ir nuo opozicijos veiksmų. Anot A.Krupavičiaus, jei ji bus pasyvi, neturės ambicijų suformuoti naują koaliciją, gyvenimas tekės panašia vaga. Politologas prognozavo, kad Vyriausybė bent jau artimiausiu metu nesubyrės.

Panašios nuomonės laikosi ir Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto docentas Mindaugas Jurkynas. Anot jo, opozicijai kol kas nepalankus metas perimti valdžią. „Sudaryti alternatyvią Vyriausybę dabar, kai kainos šaus aukštyn, ir aukoti politinius taškus dėl būtinų politinių reformų, matyt, nelabai kas norėtų“, - tvirtino politologas.

Politologas Antanas Kulakauskas mano, kad įdėjus pastangų įmanoma bent šiek tiek pagerinti Seimo įvaizdį. Tokias viltis jis sietų su I.Degutiene ir parlamento galimybėmis išnaudoti turimą potencialą. „Vyriausybė rengia didžiąją dalį sprendimų, dėl kurių balsuojama Seime. Parlamento intelektualinis potencialas - patarėjai, padėjėjai - gali būti kvalifikuotas ekspertas ministrų kabineto parengtiems sprendimams įvertinti. To mūsų Seimas neatlieka“, - apgailestavo jis.

M.Jurkyno teigimu, Seimas gyvena įprastą rutininį gyvenimą: „Konstruktyvumo ar idealios vienybės ten tikėtis neverta.“ Tačiau politologas pažymėjo, kad šiemet Seime priimta daug reikšmingų sprendimų. Jie daug kam nepatiko, nes gyventojai nepajuto jokio pagerėjimo.

Politologų nuomone, prezidentė D.Grybauskaitė jau „išivažiavo“ į šalies vadovės pareigas ir ėmėsi įgyvendinti savo programines nuostatas. Anot T.Janeliūno, pastarojo meto įvykiai rodo, kad prezidentė pasirinko gana radikalią veiklos kryptį: keičia nepatinkančius pareigūnus, bando kovoti su klaninėmis apraiškomis. A.Krupavičius pažymėjo, kad D.Grybauskaitė reiškia paramą dabartinei Vyriausybei, tačiau nevengia ir kritikuoti tam tikrų nepopuliariausių bei skausmingiausių jos sprendimų. „Manau, tokia taktika išliks ir kitąmet. Prezidentės darbotvarkės didesnę dalį turėtų užimti užsienio politikos klausimai“, - sakė jis.

Neabejojama, kad augant kainoms ir mažėjant gyventojų pajamoms, socialinė padėtis krašte prastės. Anot T.Janeliūno, nemažo nepasitenkinimo protrūkio valdžia gali sulaukti pavasario pradžioje. „Kol kas nėra jokių požymių, kad Vyriausybė ar valdančioji koalicija galėtų nuraminti žmones“, - įsitikinęs jis.

Lietuvos prokurorai nustatė, kad už mokesčių mokėtojų pinigų prabangius automobilius nuomojantys Seimo nariai nuslėpė papildomas sutartis, leidžiančias automobilius įsigyti už likutinę vertę. Tokius įtarimus paskelbė Vilniaus apygardos prokuratūra. Vilniaus apygardos vyriausiasis prokuroras Ramutis Jancevičius gruodžio 24-ąją pasirašė ieškinį Vilniaus miesto 2-ajam apylinkės teismui. Ieškiniu prašoma pripažinti negaliojančiomis bendrovės „SEB lizingas“ ir Seimo narės Astos Baukutės sudarytos sutarties dėl automobilio nuomos dalį ir transporto priemonės atpirkimo sutartį. R. Jancevičiaus teigimu, dalis Seimo narių yra sudarę analogiškas sutartis, leidžiančias pasibaigus nuomos laikotarpiui mašinas įsigyti už likutinę vertę. Prokurorai teisme ginčys ir kitų parlamentarų sudarytų nuomos sutarčių teisėtumą. Iš viso automobilius nuomojasi 91 parlamentarai.

Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus žmonai Almai Adamkienei praėjusią savaitę implantuotas širdies stimulatorius. Dėl to A. Adamkienė negalėjo dalyvauti gruodžio 26 d. prezidentūroje surengtoje savo paramos ir labdaros fondo kalėdinėje šventėje. V. Adamkui praėjusią vasarą taip pat buvo implantuotas širdies stimulatorius.

LG/TIC

JAV PREZIDENTO PAREIŠKIMAS

Barackas Obama pareiškė, kad jo administracija „nenu-rims“, kol nebus surasti ir patraukti atsakomybėn visi lėktuvą susprogdinti mėginę asmenys.

Pirmą kartą viešai komentuodamas gruodžio 25 d. incidentą, B. Obama pranešė užsakęs du tyrimus – JAV terorizmo duomenų bazės ir keliaujančiųjų lėktuvais patikros peržiūra, informuoja *BBC*.

Bandymu susprogdinti lėktuvą kaltinamas nigerietis Umar Farouk Abdulmutallab turėjo JAV vizą ir jam buvo leista sėsti į lėktuvą, nors jis buvo įtrauktas į galimų teroristų duomenų banką. Vėliau paaiškėjo, jog jis veikė pagal „Al Qaeda“ scenarijų.

Pasak B. Obamos, tik dėl „greitų ir herojiškų“ keleivių ir lėktuvo įgulos narių veiksmų pavyko išvengti katastrofos. 23-ejų kaltinamasis, laikomas JAV Michigan valstijos kalėjime, buvo su-laikytas, kai mėgino detonuoti iš itin sprogių medžiagų pagamintą sprogmenį, paslėptą po drabužiais.

U. F. Abdulmutallab kaltinamas mėginimu susprogdinti „Northwest Airlines“ lėktuvą „Airbus A330“, iš Amsterdamo į Detroitą skraidinusį 300 keleivių. FTB pareigūnams jis teigė, jog Jemene yra daugiau tokių kaip jis, kurie netrukus smogs.

Kalbėdamas Havajų, kuriuose dabar atostogauja, karinėje bazėje, B. Obama sakė: „Mes nenurimsime, kol surasime visus su tuo susijusius asmenis ir patrauksime juos atsakomybėn“. Anot jo, prezidento administracija jau ėmėsi veiksmų saugumui pagerinti – lėktuvuose skraido daugiau maršalų, sugriežtinta keleivių patikra.

Amerikos piliečiai nepasiduos baimei, tačiau pridūrė, jog jie turi būti budrūs. „Tie, kurie žudo nekaltus žmones, moteris ir vaikus, turi žinoti, jog Jungtinės Valstijos padarys žymiai daugiau, ne tik sustiprins apsaugą. Naudosime visus mūsų galios elementus, kad sužlugdytumėme ir nugalėtumėme ekstremistus“, - teigė JAV vadovas.

Pasak JAV prezidento, turėta pakankamai informacijos, jog būtų uždegta „raudona šviesa“, užkirtusi kelią teroristui patekti į lėktuvą. „Tai buvo žmonių ir sistemos klaida, atskleidusi galimą katastrofišką saugumo spragą“, – gruodžio 29 d. apie nepavykusį mėginimą susprogdinti iš Amsterdamo į Detroitą skrendantį lainerį kalbėjo JAV prez. Barack Obama.

Kai buvę priešai tampa draugais – Vokietijos kanclerė Angela Merkel ir Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy dažnai būna palankūs Rusijos planams.

RUSIJA GINKLUOJASI PRIEŠ AMERIKA

Rusijai būtina kurti „puolamųjų ginklų sistemas“, kurios padėtų atsverti JAV priešraketinę gynybą ir išlaikyti strateginį balansą, pareiškė Vladimir Putin. Priešingu atveju, anot jo, JAV jausis „visiškai apsaugotos“ ir galinčios daryti „ką tik nori“, teigė Rusijos premjeras. JAV 2009 m. atsisakė prieštarai vertinamų planų įkurdinti priešraketinės gynybos bazes Čekijoje ir Lenkijoje, tačiau teigė kursianti kitas gynybines sistemas. Pasak V. Putino, tokie planai kliudo susitarti dėl atominės ginkluotės mažinimo, praneša *BBC*.

Rusija ir JAV dar turi susitarti dėl naujos Strateginės ginkluotės mažinimo sutarties, turinčios pakeisti START-1 sutartį, kurios galiojimas baigėsi gruodžio 5 dieną. Kol naujoji sutartis nepasirašyta, abi pusės sutarė laikytis senojoje įtvirtintų nuostatų. Liepą pasiektame bendrame sutarime numatoma, jog per septynerius metus po naujosios sutarties pasirašymo, abi šalys turimų branduolinių kovinių galvūčių skaičių turi sumažinti iki 1,7 tūkst. Nepaisant to, abi šalys vis dar turės pakankamai ginklų pasauliui sunaikinti.

„Norint išlaikyti balansą, turime kurti puolamųjų ginklų, o ne priešraketinės gynybos sistemas, kaip daro JAV“, - lankydamasis Rusijos Tolimuosiuose Rytuose pareiškė V. Putin. „Priešraketinių gynybos ir puolamųjų ginklų sistemų keliamos problemos labai artimai susiję. Kurdami apsauginį skydą, mūsų JAV partneriai gali jaustis visiškai apsaugoti ir daryti ką tik nori, kas iškreiptų balansą“, – pri-

dūrė Rusijos premjeras.

V. Putin nekomentavo, kokias puolamųjų ginklų sistemas Rusija ketina plėsti. Kiek anksčiau Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev pareiškė, jog nepaisant vykstančių nusiginklavimo derybų, **Rusija toliau kurs naujas atominės raketas ir jų paleidėjus**.

JAV prezidento Barack Obamos sprendimą atsakyti priešraketinio skydo Vidurio Europoje planų V. Putin rugsėjį pavadino „teisingu ir drąsiu“. tačiau B. Obama pareiškė, jog Vašingtonas kurs naujas balistinių raketų gynybos sistemas. Anot jo, sistemų reikia norint apsaugoti nuo grėsmę keliančių šalių, tokių kaip Iranas.

Maskva ilgai priešinosi ankstesniojo JAV prezidento George W. Bush planams priešraketinio skydo elementus įrengti Rusijos pašonėje, tvirtindama, jog tai kelia grėsmę jos saugumui. **LRT**

Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev išsiuntė naujametį sveikinimą JAV prezidentui Barack Obamai, kuriame palankiai vertina pagerėjusius JAV ir Rusijos santykius, gruodžio 30 d. informavo Kremlius. „Peržvelgdami besibaigiančius metus, galime padėti pliusą prie Rusijos ir JAV bendradarbiavimo. Mes pagerinome dvišalius santykius ir praplėtėme bendradarbiavimą pasaulinėje arenoje“, – teigė D. Medvedev. „Labai svarbu, kad pasitikėjimas, atvirumas ir pasiruošimas atsižvelgti į kitų interesus tapo mūsų naujo bendradarbiavimo pagrindu“, – pridūrė Rusijos prezidentas.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

PASKIRTOS GROŽINĖS LITERATŪROS
KONKURSO PREMIJOS

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos skelbtasis literatūrinis konkursas, skirtas Lietuvos vardo pirmą kartą Kvedlinburgo analuose 1009 metais paminėjimui ir tūkstantmečio jubiliejui pagerbti, baigėsi 2009 m. birželio 30 d.

Konkurso tema buvo: Lietuvai tūkstantis metų! Temą lydėjo šis paaiškinimas: „Mes didžiuojamės tūkstančio metų istorija ir šimtmečiais kurta tautine kultūra”.

Konkurse dalyvavo lietuviai rašytojai, atsiuntę 25 kūrinius. Vertinimo komisiją sudarė rašytojai – Danutė Bindokienė, dr. Jonas Jasaitis, Petras Palilionis, Stasė Petersonienė, Vytautas Volertas. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga šiam konkursui skyrė tris premijas: pirmajai 5,000 dol., antrajai 3,000 dol. ir trečiajai 2,000 dolerių.

Komisijos sprendimas balsų dauguma įvyko 2009 m. gruodžio mėn. 22 d. „Dirvos” redakcijos patalpose Čikagoje. Raštu pasisakė dr. Jonas Jasaitis ir Petras Palilionis iš Lietuvos ir Vytautas Volertas iš New Jersey valstijos Amerikoje, o žodžiu Danutė Bindokienė ir Stasė Petersonienė iš Čikagos. Liudininkais be balsavimo teisės dalyvavo Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Petras Buchas ir „Dirvos” redaktorius Vytautas Radžius.

Pirmoji premija paskirta slapyvardžiu Vaclovui Petrukui už kūrinių „Tamsėjančios giesmės”. **Antroji premija** skirta Vienišosios slapyvardžiu už „Amžinasis keleivis iš Abraomas iš Kulvos”. **Trečioji premija** paskirta Upės Svalios slapyvardžiu pasirašiusiai už „Liepų medaus nebus”.

Laureatai bus paskelbti minint Kovo 11-osios – Lietuvos valstybės atkūrimo dvidešimties metų šventėje. Jos metu paminėsime „Dirvos” laikraščio 95-erių metų ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos veiklos 60 metų sukaktis. Šventės meninę programą atliks „Dainavos” ansamblio vyrai dainininkai, Dariaus Polikaičio vadovaujami. Šventės programos vedėja bus Dalia Sokienė, o šventės komitetui pirmininkauja Jūratė Variakojienė. Iškilmingoji šventė įvyks šių metų kovo 21 d. Jaunimo centro salėje, Čikagoje.

Pirmą kartą Jono Čiuberčio redaguojama „Dirva” buvo paskelbusi romano konkursą. Gauta berods 12 romanų. Premijuotas rašytojos Alės Rūtos romanai „Kelias į kairę”. Tai vienas stipriųjų ir išliekančių mūsų literatūros kūrinių. Kai 1959 m. redaktoriai tapo Vytautas Gedgaudas, jis apsisprendė, kad „Dirva” skelbtų novelės konkursus. Atsirado novelės konkursų mecenatas Simas Kašelionis. Kai „Dirva” minėjo 75 metų sukaktį 1990 metais, buvo paskelbtas jau 28-asis novelės konkursas. Šeši konkursai buvo nesėkmingi – Vertinimo komisijos nerado premijuotinų kūrinių. Po kelias „Dirvos” premijas yra laimėję šie rašytojai: Vytautas Alantas net penkias, Jurgis Gliuda – tris, Birutė Pūkelevičiūtė – dvi, A. Mironas dvi pirmas ir vieną II-ąją premiją, po vieną premiją gavo A. Balašaitienė, R. Spalis, P. Orintaitė, M. Tūbelytė, V. V. Ūselienė, D. Mackialienė ir A. Dundzila.

„Dirva” – tautinės minties laikraštis, tai ir mūsų tautinės kultūros dalelė, kurią šiuo metu leidžia „Vilties” draugija (pirmininkas Algirdas Matulionis) glaudžiai bendradarbiaudama su Amerikos Lietuvių Tautine sąjunga.

S. Tūbėnas

LIETUVOS SEIMAS KREIPĖSI Į KONSTITUCINĮ TEISMĄ

Konstitucinis Teismas (KT) išaiškins aštuonias savo ankstesnes nuostatas dėl galimybių mažinti atlyginimus, pensijas ir kitas socialines išmokas valstybėje susidarius sunkiai ekonominei ir finansinei padėčiai. Su tokiu prašymu į KT gruodžio 3 d. apsisprendė kreiptis Seimas.

Už tokį Seimo nario socialdemokrato Vytenio Andriukaičio pateiktą nutarimo projektą, kurį savo parašais parėmė 60 parlamentarų, gruodžio 3 d. balsavo 54 Seimo nariai, prieš buvo 2, susilaikė 11 Seimo narių. Ypatingos skubos tvarka priimti šį opozicijos inicijuotą nutarimą pasiūlė Seimo Pirmininkė Irena Degutienė.

Seimo nutarime, be kita ko, prašoma išaiškinti, ar nuostata, kad valstybėje susidarius ypatingai situacijai (ekonominėi krizei, gaivalinei nelaimei ir kt.) “pensijų santykių teisinis reguliavimas gali būti koreguojamas, taip pat ir mažinant paskirtas bei mokamas pensijas tokiu mastu, koku būtina užtikrinti gyvybiškai svarbius visuomenės interesus, apsaugoti kitas konstitucines vertybes” reiškia, kad pensijų mažinimas turi būti proporcingai derinamas su kitomis priemonėmis (mokesčių lengvatų taikymu, esamų darbo vietų

išsaugojimu ir naujų kūrimu, investicijų į darbo vietas pritraukimu, darbo užmokesčio fondo nemažinimu ir kt.), kad nepažeistų gyvybiškai svarbių visuomenės interesų, apsaugotų kitas konstitucines vertybes.

Taip pat klausama, ar nuostata “net ir tokiais išimtiniais atvejais pensijos negali būti mažinamos pažeidžiant Konstitucijoje įtvirtintą asmens ir visuomenės interesų pusiausvyrą; toks pensijų sumažinimas turi atitikti konstitucinį proporcingumo principą” reiškia, kad pensijų mažinimas negali būti skirtingas atskiroms asmenų grupėms, pensijų mažinimas turi būti proporcingas mokesčių dydžiams, darbo užmokesčio mažinimui ir negali būti taikomos vieną ar kitą visuomenės grupę diskriminuojančios priemonės.

Seimo nariai prašo išaiškinti, ar įstatymų leidėjas kompensavimo mechanizmus privalo taikyti pasibaigus valstybėje susidariusiai ypatingai situacijai ar ir šiai situacijai esant. Ar nuostata “tai, kaip asmuo, būdamas darbingas ir ekonomiškai aktyvus, prisidėjo prie valstybinio socialinio draudimo lėšų kaupimo, turi turėti reikšmės jo paties valstybinio socialinio draudimo

„JEI V.UŠACKAS APIE CŽV KALĖJIMĄ ŽINO GERIAU, LINKIU JAM SĖKMĖS”

Vilnius, gruodžio 28 d. (LRT). „Aš remiuosi parlamentinės komisijos išvadomis. Kokiomis žiniomis remiasi ponas Ušackas, nežinau“, - taip į užsienio reikalų ministro interpretacijas apie tyrimo dėl slapto CŽV kalėjimo išvadas atkirto prezidentė Dalia Grybauskaitė. Tuo metu komentuodama Dainiaus Dabašinsko, buvusio aukšto saugumo pareigūno, o šiuo metu dirbančio ambasadoje Kijeve, ateitį ji teigė, kad sprendimą šiuo atveju turi priimti ministras. „Jei ponas Ušackas geriau žino už komisiją ir taip rimtai yra įsigilinęs, aš jam nuoširdžiai linkiu asmeninės sėkmės“, - su ironijos gaidelė balse žurnalistas teigė valstybės vadovė.

Tačiau spręsti, ar D. Dabašinskiui, kurio pavardė minima Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) išvadose, dera likti diplomatinėje tarnyboje, esą priklauso ne prezidentei, o užsienio reikalų ministrui: „Tai yra vienas iš žemesnio diplomatinio rango pareigūnų.“

Po parlamentinio tyrimo praėjusią savaitę NSGK paskelbė, kad Lietuvoje buvo įrengtos patalpos slaptam JAV Centrinės žvalgybos valdybos

(CŽV) sulaikymo centrui, o amerikiečių orlaiviai skraidė į mūsų šalį, tačiau ar buvo atvežami sulaikyti asmenys, nenustatyta. Aukščiausi pareigūnai apie tai nebuvo informuojami arba informuojami paviršutiniškai.

Parlamentarai pasiūlė prokurorams ištirti, ar buvę saugumo vadovai Mečys Laurinkus ir Arvydas Pocius bei buvęs VSD generalinio direktoriaus pavaduotojas D. Dabašinskas nepiktnaudžiavo tarnybine padėtimi ir neviršijo įgaliojimų.

Savo ruožtu ministras Vygaudas Ušackas pareiškė svarbiausia žinia pasauliui laikantis tai, kad nebuvo nustatyta, jog į Lietuvą buvo atvežami terorizmu įtariamai asmenys. „Išvadose kalbama apie prielaidas, tačiau man svarbiausia išvada, ir svarbiausia žinia pasauliui, kad nėra faktų ir informacijos, kurie patvirtintų, kad Lietuvoje buvo CŽV kalėjimas“, - teigė jis.

Pasak NSGK pirmininko Arvydo Anušausko, jo ir ministro interpretacijos išsiskyrė. Jo nuomone, paskelbus tyrimo išvadas užimti kategorišką poziciją ir sakyti, kad kalėjimo nebuvo, negalima: „Šiuo atveju kiekvienas turi teisę į savo interpretaciją ir kaip sustatyti

senatvės pensijos dydžiui; asmuo, kuris įmokomis daugiau nei kiti prisidėjo prie valstybinio socialinio draudimo lėšų kaupimo, turi turėti apčiuopiamą naudą” turi būti taikoma tik tada, kai valstybėje yra normali padėtis, ar šios nuostatos turi būti paisoma ir tada, kai valstybėje dėl esmės pablogėjusios ekonominės ir finansinės būklės ar kitų ypatingų situacijų tenka laikinai ir proporcingai mažinti valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijos dydį.

Taip pat ar nuostata, kad dėl ypatingų aplinkybių valstybėje pritrūkus lėšų “įstatymų leidėjas gali pakeisti teisinį reguliavimą, pagal kurį nustatyti atlyginimai įvairiems asmenims, ir įtvirtinti tiems asmenims mažiau palankų atlyginimų teisinį reguliavimą, jei tai būtina siekiant užtikrinti gyvybiškai svarbius visuomenės ir valstybės interesus, apsaugoti kitas konstitucines vertybes” turi būti taikoma paisant proporcingumo principo reikalavimų, tuo pačiu derinant tai ir su proporcingu pensijų ir kitų socialinių išmokų mažinimu, nes nuo darbo užmokesčio dydžio priklauso ir įmokų į Valstybinio socialinio draudimo fondą dydis, ar tokio derinimo galima nepaisyti.

LGITIC

akcentus. Kadangi tyrimai buvo daryti kitose šalyse, buvo Amerikos žiniasklaidoje informacijos, kuri leidžia daryti prielaidas, kad esant tokioms galimybėms visa tai galėjo būti panaudota tos tardymo programos rėmuose. Mes nustatėme aplinkybes, kurios su pasaulio žiniasklaidos pranešimais ko gero sutampa: taip iš dalies galima konstatuoti, kad mes patvirtinome tą galimo egzistavimo faktą.“

Lietuvos premjeras A. Kubilius pabrėžia niekada nekaltinės JAV Centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) naudojusių „sovietinius metodus“. Šie Premjero kaltinimai skirti tik Lietuvos valstybės saugumo departamento (VSD) veikimui apibūdinti CŽV kalėjimo kontekste. Premjeras atkreipia dėmesį, jog amerikiečių dienraščio *The New York Times* teiginiai, esą jis apkaltino CŽV „sovietinių metodų“ naudojimu, neatitinka tikrovės. Iš tikrųjų Premjeras minėjo „sovietinius metodus“, kai kalbėjo apie Lietuvos VSD veikimą kuriant CŽV sulaikymo centrus Lietuvos teritorijoje ir apie tai, kad ši veikla galimai pažeidžia žvalgybą ir finansinę apskaitą reglamentuojančius įstatymus.

LRT

(Atkelta iš 1 psl.)

KALĖDINĖ DOVANA...

sovietų komunizmo nusikaltimus, nustatant bendrą aukų minėjimo dieną rugpjūčio 23-iąją (tai “Pakto” diena), Rusijos viršūnėse kažkas atsitiko. Tą pačią dieną, kai Rusijos Dūmoje deržavininkai dar sykį reikalavo atšaukti pakto pasmerkimą, panaikinti Liaudies deputatų suvažiavimo rezoliuciją, V.Putin jau vyko į Lenkiją su naujais teiginiais rankovėje.

Kas ką išgirdo nauja? Taip, karas prasidėjo 1939 m. rugsėjo pirmąją, o ne tada, kai Vokietija užpuolė sąjungininkę SSRS.

Taip, paktas amoralus, ir „mūsų šalies parlamentas“ yra apie tai pasakęs. (Visi pagalvojo apie Dūmą, kur nieko panašaus nerasi, o Putinas mat pasinaudojo SSRS liaudies deputatų suvažiavimo rezoliucija, nors ligi tol ignoravo, peikė ir menkino).

Taip, „suprantame lenkų jausmus“ dėl Katynės. Po to, kai Rusijos prokurorai atsiskatinėjo toliau tirti ir leisti lenkų tyrėjams pažvelgti į dokumentus, mat senatis, mat nebuvo karo nusikaltimo, nes „SSRS tuo metu dar nekariavo“ (!), - V.Putinas pavartojo teisingą žodį: “ten ilsisi tūkstančiai lenkų karo belaisvių”. (Iš kur būtų karo belaisviai, jeigu SSRS-Lenkija nekariavo?)

Todėl „mes turime kartu prisiminti to nusikaltimo aukas“. Taip, SSRS vadų nusikaltimas. Ir viskas, daugiau nė žodžio apie nusikaltėlius prieš žmoniškumą ir jų atsakomybę, mat 1920 m.

Lenkijoje mirė daug sovietų karo belaisvių, prieš tai įsiveržusių net iki Varšuvos. Tartum ne šiltinė, o lenkai būtų juos iššaudę naganais į pakaušį. **V.Putin pasisakymai Lenkijoje buvo pilni prieštaravimų ir demagogijos**, kai kada net akibrokštų. Paklą jis palygino su razina, kurią mėgėjai „krapšto iš supelijusios bandelės“, ir kvietė, kad visos Europos šalys apgailestautų savo sutartis su Hitlerio Vokietija.

Tartum Hitlerio-Stalino paktas – tik vienas iš daugelio panašių. Iš tikrųjų jis unikalus: **iš anksto susitarta**, kad bet kurį pasipriešinimą vienai (t.y. Lenkiją puolančiai Vokietijai) naikins abi sąjungininkės, iš anksto susiplanusios kaimynių sąskaita sau naudingus „teritorinius politinius pokyčius“.

Tai karo sutartis, Lietuvos Sąjūdis ją taip kvalifikavo jau 1988 metais didžiajame paminėjime Vingio parke. Ir iš lėto, iš lėto teisybė kalasi net po Kremliaus mūrus bei melus.

Stalino garbinimai ir stalinizmo nusikaltimų smerkimai

parodė politinę įvairovę net autoritarinėje, „vieningo mąstymo“ dabartinėje Rusijoje.

Prezidento D. Medvedev pasisakymai – kita gaida ir kitais akcentais negu V.Putin linija – būtų svarbi atskira tema, kurią derėtų išsamiai analizuoti, nors D. Medvedev bemaž niekas nepalaikė, ir šeimininkas galų gale jau tarė žodį: nusikaltimai ne tokie svarbūs, kaip pasiekimai. (Arkivyskupas Ilarionas ir prezidentas Medvedev mėgino sakyti, kad Stalino nusikaltimų negalima niekuo pateisinti).

Tuo tarpu – pauzė. **Mokiniam toliau brukama į galvas, kad Stalinas – didis nugalėtojas, dešimčių milijonų gyvybių sąskaita palikęs valstybę didesnę, negu gavo po Lenino.** Ne žmonių gyvybės ir nelaimės, o žemių plėtra tokiai Rusijai tebelieka svarbiausia valdovo vertinamoji nuostata. Iš čia ir V. Putino misija, kitąsyk visai atvirai paskelbta – surinkti žemes atgal. Bet yra dar vienas nemiršančio pakto aspektas, tai Vokietija. Anuomet ir dabar.

Įvairiuose pakto prisiminimuose bei svarstymuose, kurių nueinančiais 2009-aisiais kaip ir nestigo, iškildavo ir palyginimas su antrojo signataro likimu bei požiūriais. Vokiečių kolegos paabejodavo, ar reikia jų šaliai imti pavyzdį iš buvusios SSRS ir aukščiausiuoju parlamentiniu lygmeniu atlikti sąžinės apyskaitą. Kiti prisimindavo, kad Helmut Kohl yra kažką pareiškęs. Pažvelkime, kaip yra iš tikrųjų.

Federalinis kancleris kalbėjo iškilmingame Bundestago posėdyje 1989 metų rugsėjo 1 dieną, savaitę po „Baltijos kelio“:

„Federacinė Vyriausybė yra ne kartą pareiškusi, kad 1939 m. sutartys neturi teisinės galios Vokietijos Federacinei Respublikai. Tai reiškė taip pat, kad mes iš paties pakto ir jo papildomų susitarimų neišvedame jokių pateisinimų po to sekusiems Vokietijos valstybės ir Sovietų Sąjungos įvykdytiems tarptautinės teisės pažeidimams. **Hitlerio-Stalino paktas buvo ciniškas dviejų diktatūrų susižaidimo produktas.** Viena jų žlugo visiems laikams savo pačios susikurtame pragare. Sovietų Sąjunga, 36 metams praėjus po Stalino mirties, stovi po „naujojo mąstymo“ ženklu skausmingo savikritiško pasitikrinimo proceso vidury.“

Šiandien konstatuotume, kad Rusija, praėjus 56 metams po Stalino mirties, stovi atmetus net M. Gorbačiovo „naująjį mąstymą“, be jokios skausmingos savikritikos valdžioje ir visuomenėje ir nebe proceso viduryje, o **gerokai pažengus**

KAS SUGRIOVĖ SOVIETŲ SAJUNGĄ?**Česlovas Iškauskas**

Kai žmogus numiršta, iš pradžių rengiamos šermėnys. Norėdamas tiksliau nusakyti, kas tai yra, suradau šv. Pijaus X-ojo kunigų brolijos

salėje. Į jo rankas įdedamas rožančius. Karsto galvūgalyje turi kabėti kryžius, prie karsto turi degti žvakės. Vyksta šermėnys – budėjimas prie numi-

Rusijos pirmasis prezidentas Boris Jelcin.

AP

Lietuvoje interneto svetainę (www.fsspx.lt), kurioje taip aprašomas šermėnų organizavimas: „Velionis pašarvojamas namuose arba šarvojimo

atgal į stalinizmą.

Dėl pakto autorių, kurie vedė paties Stalino inicijuotas derybas per įgaliotus asmenis, federalinis kancleris neturėjo kur ir ko vinguriuoti. **Tai „Hitlerio-Stalino paktas“, ir mes šio pavadinimo nepamirškime.**

Ciniškas dviejų diktatūrų sąmokslas pažeisti tarptautinę teisę kitų valstybių atžvilgiu. Kremliaus atstovai SSRS liaudies deputatų suvažiavimo komisijoje visaip raitėsi, kad tik išvengus žodžių „tarptautinė teisė“. H. Kohl, regis, nepasiskambino į Maskvą. Neatrodė, kad iš tų dviejų nusikaltėlišių diktatūrų H. Kohl viena būtų geresnė, nors prasiėjęs tarpusavio kautynėms ir pasirinko vietą antihitlerinėje koalicijoje.

O kad Federacinė Vyriausybė nesiremia 1939 m. sutartimis ir neieško ten jokių pateisinimų Vokietijai ir Sovietų Sąjungai (to dar būtų trūkumai!), tai čia kažko ir pristinga. Ne vien ano pakto žodžiuose, bet ir vėlesniuose, ligi dabartinių, Sovietų Sąjungos tęsėjos Rusijos išvedžiojimuose nėra jokių pateisinimų 1939-1940 metų agresijoms.

Kad Rusijos komunistai sutinka pakto pasmerkimo 20-metį garbindami Stalino genialumą itin gerai sutarus su Hitleriu, tai dar palūkekim, kuo baigsis vado politinė moralinė byla Rusijoje, šiek tiek pasvaidyta valdžios viršūnėse. Stalinas žiūri ir šypsosi, juk pritaria naujiems paktams už kaimynų nugaros.

Bernardinai.lt

respublikos.

Vienas iš trijų prie SSRS karsto stovėjęs tuometinis Baltarusijos lyderis Stanislavas Šuškevičius, prieš trejus metus apsilankęs Lietuvoje, interviu laikraščiui „Kauno diena“ taip kalbėjo apie šiuos šermenis: „Tuomet Beloveže buvo priimtas vienintelis protingas sprendimas, padėjęs neskausmingai, be kraujo praliejimo atsikratyti neefektyviu imperiniu dariniu, kurio reformavimas, kaip rodė aplinkybės, neduotų jokių teigiamų rezultatų. Tiesiog teko juo atsikratyti. Netgi jeigu tuomet Beloveže susitarimas dėl SSRS egzistavimo pabaišos nebūtų pasirašytas, jis vis tiek natūraliai būtų “prisirpęs” ir atsiradęs. Manau, gerai, kad būtent ten ir tuo metu ta sutartis buvo pasirašyta. Tai padėjo išvengti gausybės problemų, galimų įvairių konfliktų ir netgi pilietinio karo“.

S.Šuškevičius, vėliau tapęs įnirtingu A.Lukašenos diktatūros kritiku, neteisus, kad nebuvo konfliktų po SSRS laidotuvių: juk ar iš džiaugsmo, ar iš sielvarto po jų vyksiančiose vaišėse dažnai kyla nesutarimai ar net muštinės... Pavyzdžiui, 1993-ųjų spalį neramumai Maskvoje, kai B.Jelcinas įsakė atidengti ugnį į jam nepaklususios Aukščiausiosios Tarybos pastatą, vos neperaugo į pilietinį karą.

Bet geriau pasvarstykime, kas kaltas, gal tiksliau – kieno nuopelnas, kad SSRS žlugo?

Sąrašas gali būti ilgas. Įvairūs šaltiniai pateikia ilgą įvykių, politikos veikėjų, valstybių vadovų pavardžių virtinę. Pradėkime nuo Michailo Gorbačiovo, ko gero, svarbiausio Sovietų Sąjungos žlugimo iniciatoriaus, atėjimo į valdžią 1985 m.

1986 m. gruodžio 16 d. vyksta neramumai Alma Atoje, kuriuos sukėlė kazachams nepageidautino Maskvos statytinio atvykimas. Įsiliepsnoja Kalnų Karabacho konfliktas tarp azerbaidžaniečių ir armėnų. Tatarstanas pareiškia savo pretenzijas į ekonominę suverenitetą. Vyksta rusų ir totorių susidūrimas Kryme. Sovietinė armija panaudojama Tbilisyje, Baku, o netrukus – ir Vilniuje. 1990-ųjų sausį Nachičevanės autonominė respublika referendumu pareiškė norą išeiti

(Nukelta į 8 psl.)

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

APMAŠTYKIME DIEVO-VAIKO SLĖPINĮ

Kardinolas Audrys Juozas BAČKIS,

Vilniaus arkivyskupas metropolitas

Brangūs Broliai Kunigai, mieli Tikintieji,

Adventas mus išveda kelionėn, kuri padeda pasiruošti susitikimui su Įsikūnijusiu Dievu. Noriu šią kelionę pradėti drauge su jumis apmaštydamas Dievo-Vaiko slėpinį. Kviesdamas jus visus melsiti Viešpatį, kad Jis saugotų žmonių vaikus nuo nelaimių ir papiktinimų. Kodėl Dievas pasirinko Įsikūnijimą moters iščiose ir gimimą kūdikiu? Niekio nėra trapesnio ir tyresnio už mažą vaikelį, kurį galima sūpuoti, nešioti, kalbinti. Kūdikiui reikia globos ir pagalbos. Jam reikia švelnių rankų – vystančių, maitinančių, glaudžiančių. Jam reikia šeimos, pastogės ir meilės.

Dievas, ateidamas į šį pasaulį Kūdikiu, patiki save žmogaus rūpesčiui. Jis atsiduria prie mūsų taip arti, kaip kūdikis prie motinos krūtinės. Žemiškoji Jėzaus šeima, Marija ir Juozapas, meile įveikė visus patirtus išbandymus ir apsupo dieviškąjį Vaiką savo globa. Jie stokojo nuolatinės pastogės ir daugybės dalykų, kurie įprasti šiandien auginančioms vaikus šeimoms, tačiau turėjo tvirtą tikėjimą, tyrą, nesuinteresuotą, atsiduodančią meilę ir ja augino Dievą-Vaiką.

Dabar iš visų pusių girdėti dejonės, kad trūksta pinigų, kad sunku išlaikyti vaikus. O ar kada mūsų žmogui buvo lengva? Karo baisybės, pokario trėmimai, gimtųjų namų nusavinimai, sovietmečio prievarta ir nepritekliai sunkia našta gulė ant šeimų. Tačiau vaikas visuomet buvo didžiausias tėvų turtas ir laimė, patiriama tik dėl šventos pareigos jį išsaugoti ir užauginti.

Kodėl šiandien girdime tiek daug baisių dalykų? Į šiukšlynus išmetami naujagimiai, savo tėvų mušami, žalojami ir prievartaujami vaikai, iškrypėlių užgaidoms parduvinėjami mažamečiai, besiskiriančiųjų tarpusavio kovoms panaudojamos jų atžalos. **Joks žvėris taip nesiелgia su savo mažyliais, kaip kartais daro žmogus.** Kas atsitiko, kad išsitrynė prigimtiniai dėsniai ir protu nesuvokiamas žiaurumas bei palaidumas atsigrėžė prieš silpniausius? Turiu tik vieną atsakymą – kai žmogus netiki, kad yra Dievo kūrinys, sukurtas iš meilės ir meilei, jis praranda savo žmogiškąjį tapatumą. Paneigus Kūrėjo teisę, įsigali nuodėmės vergija.

Kas papiktintų vieną iš šitų mažutėlių, kurie mane tiki, tam

būtų geriau, kad asilo sukamų girnų akmuo būtų užkabin-tas jam ant kaklo ir jis būtų paskandintas jūros gelmėje. (Mt 18, 6), – sako Kristus. Tai retas atvejis, kai Evangelijoje įvardyta ne tik nuodėmė, bet ir nusidėjėlio laukiantis pomirtinis atpildas, kurio rūstumą vargiai perteikia net palyginimas su sunkiausiomis žmonių bausmėmis. Šiais skaudžiais žodžiais Jėzus kreipiasi į mus, Jo Bažnyčios narius. Deja, papiktinimai nesvetimi nė tiems, kurie gautais šventimais ir dvasinėmis pareigomis pašaukti pas Jį vesti mažutėlius. Nuoširdžiai atgailaukime ir melskime, kad nuodėmė nepražudytų šių žmonių sielų.

Kreipiuosi į šeimas, į tėvus ir motinas. Jūsų atsakomybė – nelengva, tačiau Viešpats jums patikėjo vaiką kaip dovaną, sukurtą pagal Dievo panašumą. Pirmiausia vaikui reikia jūsų, o tik paskui naujo drabužio ar geresnio maisto. Saugokite vaikus, skirkite jiems laiko, pasikalbėkite su jais, padėkite pažinti Dievą, išmokykite skirti gerį nuo blogio ir teisingai pasirinkti. Atminkite, kad šeima yra atsakinga už vaiko auklėjimą, ir jokie demokratijos bei tolerancijos šūkiams pridengti įstatymai negali jūsų supriešinti su prigimtinu Dievo įdiegtu sąžinės įstatymu, kuriuo vadovautis privalo kiekvienas žmogus.

Ypatingai prašau senelių globoti ir saugoti savo anūkus. Pakalbinkite ne tik savuosius, bet ir kaimynų vaikus, padėkite jiems surasti gražių, dorų užsiėmimų. Melskitės už vaikus ir tuos, kurie juos augina, kad visi drauge apsi-saugotume nuo pikto.

Dideli tėvų pagalbininkai yra auklėtojai ir mokytojai. Palaimintasis Jurgis Matulaitis labai gražiai apie juos rašė. *Savo jaunystės aušroje vaikai galvoja tik per jus, jūsų akimis žiūri, jūsų ausimis klauso, net per jus gyvena. Jie tiki tai, ką jūs tikite, myli tai, ką jūs mylite, nekenčia tai, ko jūs nekenčiate.* Dažnai mokytojai atstoja vaikams tėvus, kurių šie yra netekę arba kurie juos apleidžia. Tegul nesukausto jūsų širdies šalčiu nepritekliai ir asmeniniai sunkumai. Dievas dosnus tiems, kurie netaupo savosios meilės ir gerumo.

Jūs visi tikėjimu esate Dievo vaikai Kristuje Jėzuje (Gal 3, 26), – sako šv. Paulius. Noriu paraginti Bažnyčios narius, ypač Brolius Kunigus, visi esame atsakingi už kiekvieną

vaikelį, kuris Krikštu ateina į bendruomenę. Globokite vaikus, venkite bet ko, kas gali sužeisti jautrią mažylio ir jaunuolio širdį. Jūsų kalbos, juokavimai, elgesys neturi virsti nuodais, kurie išsiskverbia į besistiepiančią sielą. Jauskite pareigą sudrausti tuos, kurie skriaudžia vaikus ar nedorai prie jų elgiasi. Girtaujantys ir smurtaujuantys tėvai, piktavaliai, kurie iškrypėliškai ieško nekalto vaiko artumo, narkotikus ir alkoholį siūlantys nusikaltėliai privalo sulaukti mūsų visų bendro pasipriešinimo, apsaugančio mažuosius nuo nelaimių.

Kreipiuosi į Brolius Kunigus prašydamas kurti prie parapijų vaikų dienos centrus, pakviesti dorus pedagogus, katechetus, kad jie telktų gražią, sveiką bendruomenę vaikų saugumui ir laimei. Esame Dievo šeima, todėl kiekvienas žmogus yra mums brolis ir sesuo. Esame sukurti gyventi ir dirbuoti drauge, vienas kitam padėti ir vienas kitą globoti. *Žiūrėkite, kokia meile mus apdovanojo Tėvas. Mes vadinamės Dievo vaikai ir esame! (1 Jn 3, 1),* – sako šv. apaštalas Jonas. Nelaukime gailestingumo darbams vienkartinės prieššven-

tinės progos. Pasiryzkime jau dabar padaryti ką nors tokio, kas išliktų visus metus.

Laukdami Kalėdų šventės, kuri mums apreiškia begalinę Dievo Meilę, atėjusią ir pasilikusią tarp mūsų, atvira ir tyra širdimi artinkimės prie šio Šaltinio, idant apsčiai Jos gautume. Gal šiais metais mūsų kalėdinės dovanėlės bus kuklesnės, gal šventinis stalas – ne toks gausus, tačiau nepristikime meilės, kuri neperkama pinigais ir neuždirbama viršvalandžiais – ji pasidaugina, kai yra dovanojama veltui.

Dievas-Vaikas tepripildo mūsų visų širdis atjauta, gerumu, gailestingumu ir troškimu mylėti. **Apgaubkime šia meile kiekvieną žmogų, o ypatingai – kiekvieną vaikelį** – ir savo šeimos, ir svetimus mažuosius, nes visi jie trokšta būti laimingais ir turi užaugti dorais. Tuomet Kalėdų naktį galėsime nuoširdžiai užtraukti drauge su Dievo angelais. *Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė geros valios žmonėms.*

ŠVENTINIAI KARDINOLO PIETŪS SU VILNIAUS VARGUOLIAIS

Vilniuje yra vieta, kur jau 17 metų gyvenimo ar žmonių nuskriausti vargšai kasdien gauna dubenėlį šiltos sriubos, sulaukia jautraus žodžio ar šiltų kojinių. Čia Kalėdos ateina kasdien, o šilta sriuba ir jautrus žodis gydo net sielas.

Labdaros valgykloje „Betanija“ kiekvieną rytą šurmuliuoja nemenkas būrys žmonių: sriubos, dėmesio ir bendravimo ištroškę varguoliai išsiskirsto tik pavakariais, o kitą rytą vėl sąžiningai tarsi į darbą skuba į valgyklą.

Pirmadienį po Kalėdų „Betanijoje“ besimaitinančių varguolių laukė ne tik šventiniai pietūs, bet ir Jo Eminencijos kardinolo Audrio Juozo Bačkio

palaiminimas. Kartu pasimel-dęs A. J. Bačkis su varguoliais sėdo prie vieno stalo.

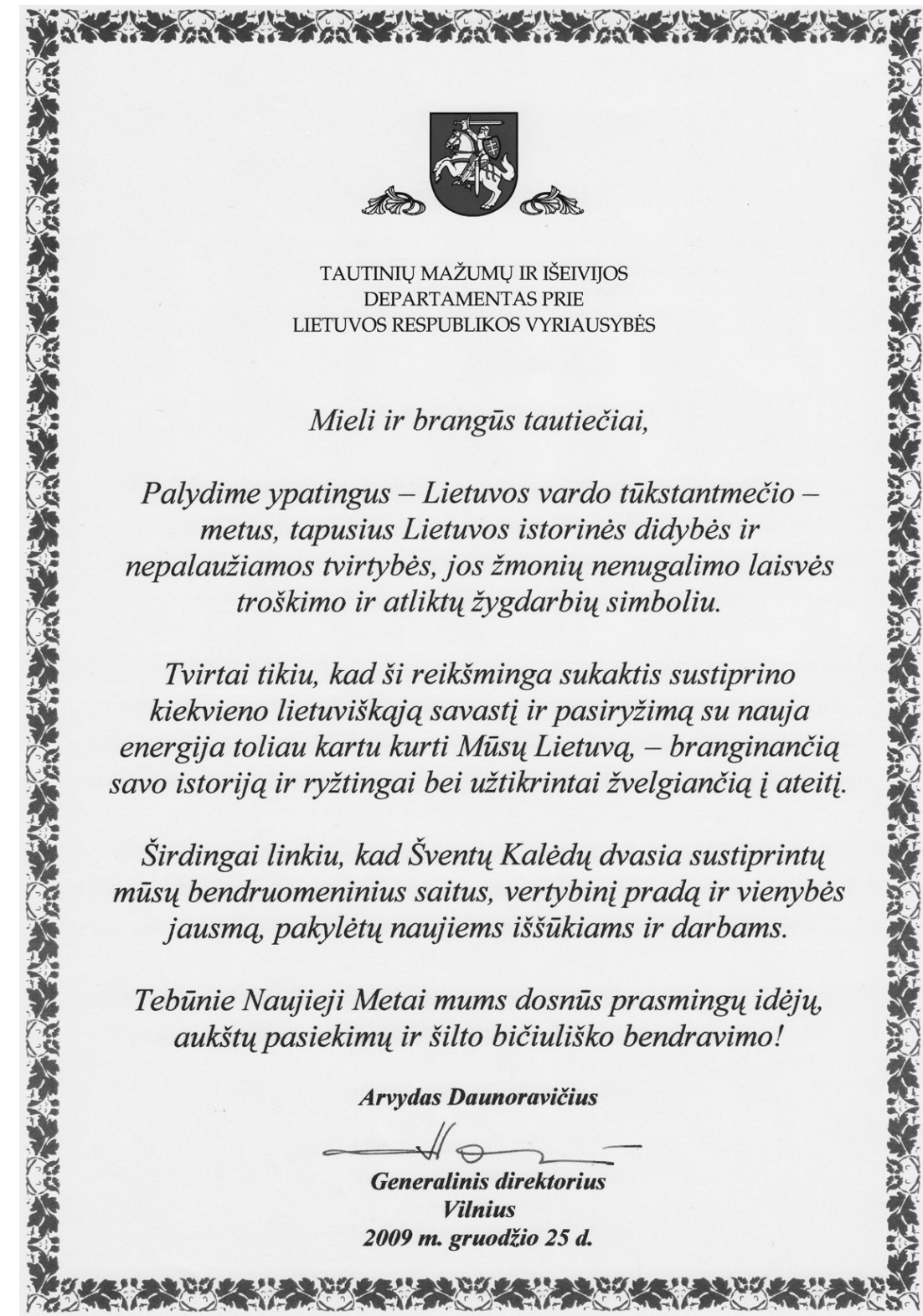
Kardinolas su nuolatiniais valgyklos lankytojais vaišinosi ryžių koše, keptomis vištų šlaunelėmis, duona, arbata, vaisiais, keksiukais. Tai buvo šventiniai pietūs, paprastai varguolių maistas – skurdesnis. Kasdien pietums sunkiai besiverčiantieji gauna sočios sriubos, antrąjį patiekalą, vaisių. Maistą labdaros valgyklai aukoja vienas prekybos tinklas, „Maisto bankas“, privatūs asmenys.

„Kasdien mes pamaitiname apie 500 žmonių, skaičiuojame tik tuos, kurie turi „Carito“ dalijamus talonus. Žinoma, neatstumiame ir talonų neturinčiųjų, todėl sriubos valgytojų būna dar keliais šimtais daugiau. Nutįsta eilės alkanų žmonių, bet nė vienas iš čia neišeina nepavalgęs“, – bernardinams. It pasakojo „Betanijos“ vadovė Ona Miknevičienė.

Labdaros valgykla „Betanija“ prieš 17 metų buvo įkurta kardinolo A. J. Bačkio iniciatyva.

Zenekos nuotraukos

URM PERIMA RYŠIŲ SU UŽSIENIO LIETUVIAIS PALAIKYMŲ FUNKCIJAS

Lietuvos Respublikos Vyriausybei nusprendus reorganizuoti Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą (TMID) ir panaikinti Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacinį centrą, Užsienio reikalų ministerija (URM) nuo 2010 m. sausio 1 dienos perima ryšių su užsienio lietuviais palaikymo funkcijas.

URM pradės veikti Užsienio lietuvių departamentas, kuris rūpinsis ryšiais su užsienio lietuvių bendruomenėmis, neformaliu lituanistiniu švietimu užsienyje. Naujasis ministerijos padalinys sieks skatinti užsienio lietuvių tapatybės išsaugojimą, lietuvių kalbos, istorijos ir tradicijų išlaikymą užsienyje, naujų lietuvių išeivijos organizacijų kūrimąsi.

Ministerija taip pat skatins specializuotų lietuvių diasporos socialinių tinklų plėtrą, konsultuos užsienio lietuvių grįžimo į Tėvynę bei integracijos į Lietuvos politinį, ekonominį, socialinį ir kultūrinį gyvenimą klausimais.

URM taip pat pavesta parengti ir išvystyti Globalios Lietuvos strategiją, kuri numatys konkrečias priemones, padėsiančias aktyviau įtraukti užsienio lietuvių į Lietuvos valstybės politi-

nį, ekonominį, kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą bei palaikyti ryšius su Tėvyne.

Užsienio lietuvių departamentui vadovaus į diplomatinę tarnybą sugrįžęs buvęs TMID generalinis direktorius Arvydas Daunoravičius. Departamente dirbs diplomatai ir dalis buvusių TMID darbuotojų.

Planuojama, kad departamentas reguliariai inicijuos išeivijos tyrimus, kuriais bus siekiama nustatyti užsienio lietuvių poreikius. Bus kaupiama, analizuojama ir sisteminama informacija apie užsienio lietuvių bendruomenių ir organizacijų veiklą, teikiama pagalba parenkant specialistus ir organizuojant metodinę paramą užsienio lietuvių neformaliojo lituanistinio švietimo įstaigoms.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. birželio 10 dienos nutarimu panaikinus TMID, užsienio lietuvių reikalų koordinavimo funkcijos perduotos Užsienio reikalų ministerijai, tautinių mažumų klausimų koordinavimas - Kultūros ministerijai, užsienio lietuvių ir tautinių mažumų švietimo reikalai - Švietimo ir mokslo ministerijai.

URM Informacijos ir viešųjų ryšių departamentas, Spaudos ir viešųjų ryšių skyrius

TAUTOS ATSKYRIMAS NUO MOKSLO: KAM NAUDINGAS?

Dr. Algimantas Liekis

V.

Ji išreikštų visų Lietuvos mokslininkų valią (Mokslų akademija savo esme nebėtik demokratinio mokslo Nepriklausomoje valstybėje plėtojimo sampratai), būtų mokslo politikos kūrėja, mokslo visuomenės gynėja ir atstovė, kad nariais į ją būtų renkami tik visų mokslininkų slaptais rinkimais (o neskiriama valdžios kaip jau dabar, arba, kaip MA, kurioje esami nariai pasirenka dažniausiai į numirusių vietą, naujus, kaip kokiame viduramžių batsiuvių ceche).

Bet jei valdžiai reikia tik savo valios vykdytojų, tarnų, nesuprantama, kam tada bereikalingas dar toks gausus mokslo reikalams padalinys ir pačioje Švietimo ir mokslo ministerijoje? Tačiau tiek iš minėtojo Įstatymo, tiek iš kai kurių kitų valdžios dokumentų atrodo, kad mokslo pažangą ir lemia tik jį valdančiųjų biurokratų gausa, naujų galių suteikimas klapčiukams. Bet jau šiandieną mokslą valdan-

čiose įstaigose jų jau dirba apie 3 kartus daugiau, negu sovietmetyje, nors pačių mokslininkų apie porą kartų mažiau, negu paskutiniaisiais sovietinės okupacijos metais. Bet, nepaisant to, numatyta ir toliau gausinti klerkų Mokslo taryboje, įsteigti ir naują **Akademines etikos ir procedūrų kontrolieriaus** kontorą. Beje, ir ta kontora pagal Įstatymą irgi tik valdančiųjų įnagis. „... Kontrolierių 5 metų kadencijai skiria Seimas Lietuvos mokslo tarybos teikimu...“-nurodoma Mokslo ir studijų įstatymo 18 str. Steigiant naujas institucijas, lyg užmiršamos, paliekamos be pareigų ir atsakomybės savo maitintojui – valstybei senosios. Pagal Įstatymo 66 str. išeitų, kad, pavyzdžiui, nors Mokslų akademija „yra valstybės biudžetinė įstaiga“, bet gali užsiimti tuo ką pati nori, nes tik „veikia pagal savo statutą“. Lyg kokių pašto ženkliukų kolekcionierių

organizacija.

b) nors Mokslo ir studijų įstatyme neapibrėžiama „mokslo“ sąvoka, bet „Mokslo ir studijų principuose“ (Įstatymo 3 str. 6 dalis) nurodoma, kad Lietuvos mokslas privalo orientuotis į „tarptautinius kokybės standartus“. Bet juk nėra labiau paniekiančio mokslininko kaip ir kito kūrėjo įvertinimo, kaip pasakyti, kad jo darbai „standartiniai“. „Standartiniais“ turi būti gaminami šaukštai, batai ir kiti daiktai, bet mokslas – tai naujas iki tol nežinotas sprendimas, nauja teorija ar pan. Jeigu „standartinis“ – tai jau ne mokslas, kaip ir kitose kūrybos srityse (kam reikalingas ir rašytojas „kepantis“ standartinius romanus ir pan.). Sveikintinos tik būtų buvusios Įstatymo tėvų pastangos, jeigu jie būtų jame akcentavę mokslininkams gauti „standartinį“ atlygį, tokį, koks yra Vokietijoje, Anglijoje ar JAV – apie 10 kartų didesnį, lyginant su dabar mokslo darbuotojų gaunamu Lietuvoje; c) SSRS okupacijos metus primena ir Įstatymo reikalavimas „dalyvauti tarptautinėje ir Europos mokslinių

tyrimų erdvėje“, nepateikiant paaiškinimų ką tai reiškia? Sovietinės okupacijos metais buvo dažnai kartojama: „vieninga SSRS“, „vieninga SSRS mokslo sistema“ „vieninga tarybinė liaudis“ ir pan., kad privertus atsisakyti ir bet kokių tautinių savitumų išsaugojimo, siekiant greičiau surusinti. Bet iš tikro „Vieningos tyrimų erdvės“ ir negali būti ten, kur rimtai užsiimama kūryba – kūryba, tai individualumas. Kitas atvejis - tai dalyvauti tarptautinio masto, ypač didelės apimties darbuose, kaip kosmoso, energetikos tyrimuose. Bet ir kolonializmo laikais daugelis Afrikos, Azijos šalių dalyvavo „vieningoje tyrimų“ ir gamybos erdvėje, bet kadangi iš anglų, prancūzų, amerikiečių gaudavo spręsti tik atskirus klausimėlius, gaminti pagal metropolijoje parengtus projektus, nors ir modernią produkciją, praktiškai tas dalyvavimas „vieningoje erdvėje“ beveik nieko neprisidėjo prie buvusių kolonijinių tautų mokslinio potencialo sukūrimo. Kažką panašaus pastebima ir šiandieną Lietuvoje: nebeliko buvusių gan žinomų pasaulyje mokslo mokyklų

ir tyrimų kryptių, o susiformuojant naujų nematyti. Tad ir Įstatymo nuoroda apie „vieningos erdvės“ kūrimą jei ir tinka, tai tik kokiai federacinei ar utilitarinei valstybei, kokia buvo SSRS ar kolonializmo laikais D. Britanija. Bet ne nepriklausomoms valstybėms ar lygiapartnerystė grindžiamai jų sąjungai, kokia ir turėtų būti ES.

Beje, atrodo, nemažai daliai mūsų valdančiųjų valstybės savarankiškumo išlaikymas visai nesvarbus, bent jau sprendžiant pagal tai, kad sutiko su bet kokiomis sąlygomis (jų tarpe ir Ignalinos atominės elektrinės uždarymo), kad būtų priimti į ES; spartuoliškai prieš porą metų organizuotas ir referendumas dėl pritartimo vadinamajai Lisabonos sutarčiai, kurią įgyvendinus faktiškai ES tap-tų federacinė valstybė, daug kuo panaši į buvusiąją SSRS, tik kad vietoje „viskam vadovaujančios SSKP“, numatytas „viskam nurodantis dievas Kapitalas“. Buvo jai pritarta, nors ir pati valdžia dar nežinojo jos esmės, nors ir šiandieną ji tebesvarstoma kai kuriose ES valstybėse.

(Bus daugiau)

KVIEČIAME Į ŠVENTĘ

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga kviečia visus rengtis dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo – Kovo 11-osios šventėje Čikagoje, kuri įvyks 2010 m. kovo 21 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Šventės metu bus minimas „Dirvos“ laikraščio 95 metų jubiliejus, Tautinės sąjungos 60 metų veiklos sukaktis, grožinės literatūros konkurso laureatų paskelbimas ir premijų įteikimas. Daugiau sužinoti šiuo metu galima paskambinus šiais telefonais: 708-422-6514 ir 773-585-8649.

ST. PETERSBURG, FL

Golfo žaidynės

2010 m. kovo mėn. 4-8 dienomis Lietuvos garbės konsulas St. Petersburge Algimantas Karnavičius ruošia jau dešimtąsias metines “Florida Lithuanian Open” golfo žaidynes. Žaidynių pelnas skiriamas The Lithuanian Kaimas “Countryside” Fund.

Golfo žaidynės vyks St. Petersburg Country Club, St. Petersburg, FL, 2010 m. kovo mėn. 8 d.

Kultūros popietė

Sausio mėn. 20 d., trečiadienį, 3 val. p.p. Lietuvių klubo kultūros būrelis rengia poeto Kazio Bradūno paminėjimą. Paskaitą skaitys prof. Bronius Vaškėlis, o būrelio nariai skaitys poeto eilėraščių. Pabendraavimas prie vaišių. Kviečiame visus atsilankyti.

„Lietuvių žinios“, Nr.402.

SUSITIKIMAS SU TILŽĖS LIETUVIAIS

Lietuvos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas gruodžio 27 dieną lankėsi Sovetske (Tilžėje), kur susitiko su lietuvių bendruomene.

Vizito Karaliaučiaus srityje metu ministras dalyvavo Šv. Mišiose Romos katalikų Kristaus prisikėlimo bažnyčioje Sovetske (Tilžėje), bendravo su lietuvių bendruomene, Lietuvių kultūros draugijos „Birutė“ nariais, Kaliningrado srities lietuvių kalbos mokytojų asociacijos atstovais.

V.Ušackas „Birutės“ draugijos būstinėje atidarė Vydūno darbų ekspoziciją, kurią sudaro knygos ir nuotraukų iš jo gyvenimo reprodukcijos.

Sovetske (Tilžėje) kartu su ministru lankėsi Europos Parlamento narė Radvilė Morkūnaitė, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Vyriausybės direktorius Arvydas Daunoravičius.

Karaliaučiaus srityje šiuo metu gyvena apie 18 tūkst. lietuvių.

LR URM

**Korp! Neo-Lithuania
Vyriausioji Valdyba
nuoširdžiai sveikina
visus korporantus-es bei jų šeimas
Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga.**

**Linkime geros sveikatos, puikios nuotaikos ir
asmeninės sėkmės jūsų gyvenime. Linkime,
kad Korporacija Lietuvoje augtų ir stiprėtų.
Vivat, crescat, floreat Korp! Neo-Lithuania!**

**Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba
Eduardas Modestas
Daiva Meilienė
Algis Augaitis
Vita Girdvainienė
Vaclovas Mažeika**

ŠVENTĖS SVETUR – KARTAIS NET VERTINGESNĖS

Nepavykus grįžti į Lietuvą, svetur gyvenantys tautiečiai stengiasi susiburti ir švęsti „lietuviškai“: puošti eglutę, laužti kalėdaitį (jei tik pavyksta gauti) bei Kalėdų rytą dalyvauti pamaldose. Kita vertus, jie pripažįsta, kad jei nebūni apsuptas lietuvių, šventės dažnai pasimiršta. „Nejučiomis bandau save įtikinti, jog Kalėdos nėra jau tokios ir svarbios, kad tai tik dar viena diena, kad dar bus daug tų Kalėdų“, – lrt.lt teigė užsienyje gyvenanti lietuvė.

Kaip teigė Didžiojoje Britanijoje besimokantis Audrūnas Gruslys, jis nežino nė vieno, kuris nebūtų grįžęs namo per šventes. Pasak jo, situacija nepasikeitė ir dabar.

„Studentų atostogos D. Britanijoje visuomet yra per Kalėdas. Bent jau aš asmeniškai nežinau nė vieno žmogaus, kuris nebūtų grįžęs į Lietuvą. Lygiai tas pat ir su šv. Velykomis. Dar nesu nei jų, nei Kūčių, nei Kalėdų sutikęs D. Britanijoje, nors studijuojau jau ketvirtus metus“, – laiške rašė Kembridžo universiteto studentas.

Jam antrino ir Dublino (Airija) lietuvių bendruomenės pirmininkė Rasa Raižienė, kuri teigė, kad dauguma lietuvių šeimų jau nuo ankstyvo pavasario dairosi bilietų į Lietuvą. Šeštus metus Airijoje gyvenanti moteris svetur jas šventė tik vieną kartą. Ji pridūrė, kad nepavykus grįžti švenčių sutikti į Lietuvą, dažnai svetur atvyksta giminės.

Bendruomenėje nepamirštama ir religija, ir tautiškumas Monsinjoras Visvaldas

Kulbokas, šiuo metu apaštalaujantis Maskvoje, teigė manantis, kad svetur sutiktos Kalėdos lietuviams tampa vertingesnės: daugiau dėmesio yra skiriama ir nacionalinei, ir religinei šios šventės pusei.

Tai patvirtino ir D. Britanijoje studijuojanti Giedrė Motuzaitė. Pasak jos, „lietuviškos“ Kalėdos bent jau Kembridžo universitete turi daug stipresnį tautinį atspalvį: iškeliama trispalvė, giedama tautiška giesmė.

„Universiteto aplinkoje ši šventė yra ypatingai sureikšminama. Paprastai rengiame iškilmingą vakarienę savo kolegijose su visais Kembridžo universiteto lietuviais. Atsinešame Lietuvos vėliavą, giedame himną. Tokios aplinkos sukūrimas tikrai išskiria mus iš kitų“, – teigė beveik dešimtmetį užsienyje gyvenanti lietuvė.

Tai, kad Kalėdos švenčiamos ten, kur buriiasi lietuvių bendruomenė, patvirtina ir Dublino lietuvių bendruomenės pirmininkė R. Raižienė. Anot jos, nepaisant blogo lietuvių vertinimo, išeiviai saugo savo tradicijas ir papročius.

„Netgi sukūrė šeimas su kitų tautybių žmonėmis stengiamės išsaugoti mūsų kultūrą ir papročius. Turime lituanistines savaitgalines mokyklas, [...] turime tvirtą Airijos lietuvių bendruomenę, kuri nuolat organizuoja įvairius susibūrimus, turim savo kunigą Egidijų Arnašį [...]. Kalėdų rytą po lietuviškų mišių šalia bažnyčios esančiame kambarėlyje susėdame prie Kalėdinio stalo“, – lrt.

„Dirvos“ laikraščio mecenatas Domas Adomaitis kalba svečiams savo šimtmečio šventėje praėjusią vasarą. Šalia prelatas kun. Ignas Urbonas, ką tik atšventęs savo 99-erių metų sukaktį Lemonte, IL.

Zigmo Degučio nuotr.

It teigė R. Raižienė.

Pamato tikrąją Kalėdų vertę

Kita vertus, svetur išvykę lietuviai pripažįsta, kad šventes, jei jos sutinkamos ne bendruomenėje, dažnai užsimiršta. „Turiu prisipažinti, kad kitas šventes, ne nacionalines, švenčiu būdama užsienyje tik tuomet, jei esu apsupta lietuvių, bet jei ne, jos dažnai užsimiršta“, – lrt.lt pripažino Giedrė Motuzaitė.

Ieva Marščionkaitė, šiais Kalėdas pirmąkart sutiksianti ne Lietuvoje, pridūrė, kad net ir išlaikius lietuviškas tradicijas, **Kalėdos svetur – ne Kalėdos.**

„Galbūt todėl, kad svarbiausia Kalėdų tradicija yra buvimas su artimais žmonėmis, bendravimas. O švenčiant užsienyje net jei ant stalo pasidėsi tokius pat patiekalus, kokių būtum pasigaminęs Lietuvoje, jei papuoši eglutę ir uždegsi žvakę ant stalo, Kalėdos vis tiek nebus tokios pat nuostabios“, – teigė I. Marščionkaitė.

Kalėdos, pasak I. Marščionkaitės, iki šiol buvusi stebuklinga šventė, tačiau, kai tenka jas sutikti užsienyje, bandoma įtikinti, kad iš tiesų taip nėra.

„Anksčiau labai mėgau ir laukdavau Kalėdų. Man tai buvo stebuklingas metas, bet dabar pati nejučiomis bandau save įtikinti, jog Kalėdos nėra jau tokios ir svarbios, kad tai tik dar viena diena, kad dar bus daug tų Kalėdų“, – laiške lrt.lt rašė D. Britanijoje besimokanti lietuvė.

Ji pridūrė, kad tokiomis

situacijomis supranti ir pradėti vertinti dalykus, kurie galbūt gyvenant Lietuvoje atrodo „normalūs ir per mažai įvertinami“. „Atrodė, normalu, jog tave supa tavo šeima. **Tik išvažiuavęs svetur supranti, jog nesugebėjai džiaugtis tuo, ką turėjai.** Tik praradęs, pajauti, kiek daug turėjai“, – teigė I. Marščionkaitė.

Grįžtančių mažiau

Lyginant su pernai ar užpernai šimet pastebimai mažesni grįžtančiųjų srautai.

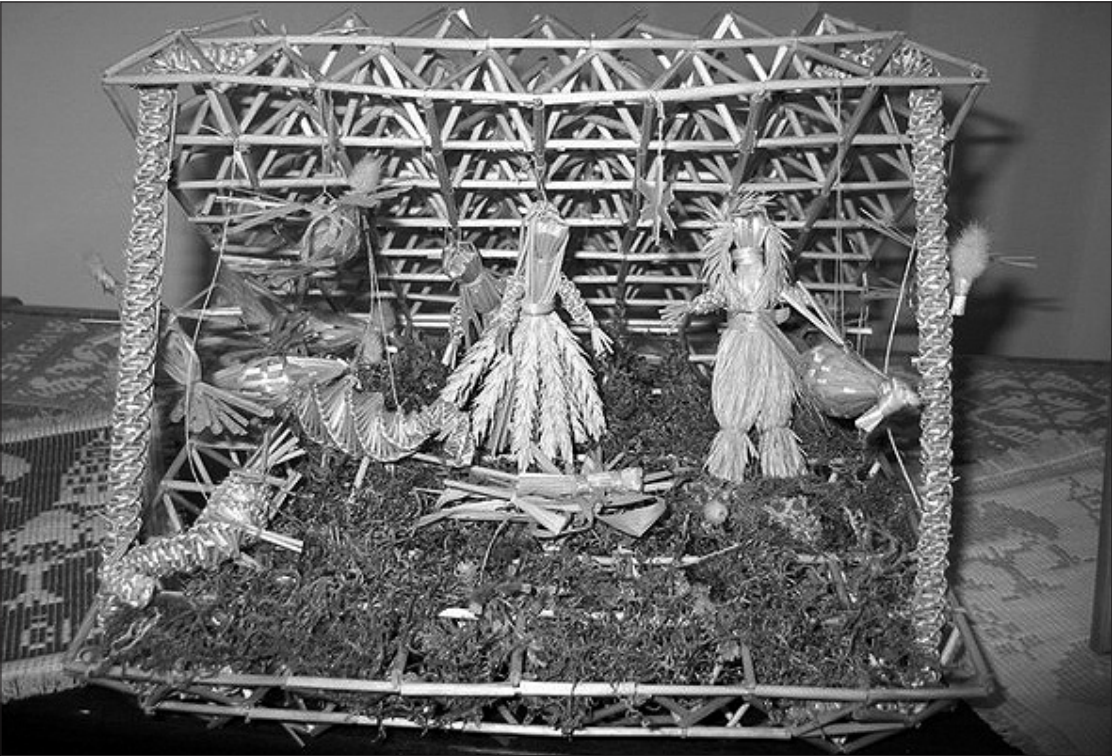
„Šiais metais ne taip, kaip pernai ir užpernai, kuomet iš Londono būdavo ir po du reisus per dieną. Tiesa, tuo metu skridome į Vilnių, o dabar tik į Rygą. Šiais metais keleivių srautas sumažėjęs, tad rengti papildomų reisų nematome poreikio. Iš Londono mūsų lėktuvai skrenda kasdien, iš Dublino – keturis kartus per savaitę. Žinoma, emigrantai šventėms grįžta, Lietuva jiems brangi. Tačiau srautas ne toks didelis“, – 15min.lt citavo „airBaltic“ atstovę Rositą Sakalauskaitę. Ji pasakojo, kad šventiniu laikotarpiu lėktuvai grįš pilni ar apie 90 proc. užpildyti.

Tarptautinio Vilniaus oro uosto komunikacijos skyriaus viršininkė Gabrielė Vasiliauskaitė pastebėjo, kad daugiausia keleivių, atvykusių šventiniu laikotarpiu, aptarnauta 2007-aisiais, o paskui keleivių srautai ėmė mažėti. Pavyzdžiui, 2007 m. gruodį iš Dublino grįžo 9 tūkst. keleivių, o pernai – tik apie 6,5 tūkst.

Juozapas Paškauskas, LRT

FOR RENT

**EUCLID 200th Street unit for rent –
Upstairs, 3 bedroom, dining room,
kitchen, like new bathroom. New Stove,
washer, dryer. \$300.00/month rent
Call Mr. Powers for information
(216) 409-8555**

Paties tikriausio Kalėdinio stebuklo ir našių, prasmingų, kūrybingų Naujųjų Metų!

Žilvinas Bieliauskas, Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

BALTIJOS JŪROJE KYLA KARINĖ TEMPERATŪRA

Paryžiaus flirtas su Maskva plečia takoskyrą tarp senųjų ir naujųjų Europos Sąjungos (ES) narių bei kelia įtampą Baltijos regione. Dar prieš įsigaliojant Lisabonos sutarčiai ilgus dešimtmečius neutralumo principo besilaikiusi Švedija pasirinko barikadų pusę – parlamento paskelbtoje Solidarumo deklaracijoje pareiškė, kad teiks pagalbą į bėdą patekusioms kaimynėms. Ši deklaracija nėra teisiškai įpareigojanti, tačiau ji atspindi esminį pokytį Švedijos saugumo politikoje.

Gruodžio pradžioje įsigaliojusi naująja Europos Sąjungos konstitucija vadinama Lisabonos sutartis skelbia ir Solidarumo sąlygą, kuri narėms užtikrina visokeriopą, taip pat ir karinę, pagalbą ekologinės nelaimės, teroro akto ar žmogaus sukeltos katastrofos atveju. „Visomis ES dispozicijai suteiktomis priemonėmis“, – sakoma Solidarumo sąlygoje.

Rusų sąjungininkai Paryžiuje

Kol kaimynės skelbia savitarpio pagalbos principus, savo karines ambicijas vis sunkiau slepia Maskva, skelbianti, jog turi teisę Baltijos jūros dugnu planuojamą tiesti dujotiekį „Nordstream“ saugoti karine jėga. Rusijos ambicijos rado sąjungininkų ir Prancūzijos sostinėje Paryžiuje.

Lapkričio pabaigoje Kremlius paskelbė, kad iš Prancūzijos ketina įsigyti moderniausią šios šalies karinį „Mistral“ tipo laivą. Prancūzijos karinio laivyno pasididžiavimu vadinamas „Mistral“ lapkričio 23–27 dienomis stovėjo išmetęs inkarą Sankt Peterburgo uoste.

Tuo metu Paryžiuje Rusijos premjeras Vladimir Putin kartu su Prancūzijos kolega Francois Fillon kartu pirmininkavo Prancūzijos ir Rusijos strateginės partnerystės seminarui.

Paryžiuje paklaustas, kurioje

jūroje bus dislokuotas „Mistral“, jei sandoris vis dėlto įvyks, V.Putinas buvo kategoriškas: „Ten, kur mums pasirodys reikalinga.“

„Mistral“, be sraigtasparnių ir kitos karinės technikos, kaina – nuo 500 milijonų eurų. Partnerystės seminaro „rėmuose“ veltui laiko nešvais-tė ir Prancūzijos energetikos kompanijos, išreiškusios norą dalyvauti Rusijos dujų gigantės „Gazprom“ projektuose. Gelbėjimo planą Rusijos automobilių gamintojui „AvtoVaz“ ir užsakymų garantijas sau tuo pat metu pasiūlė ir Prancūzijos „Renault“.

Kam ruošiasi Maskva?

„Prabilta jėgos kalba. Tikriausiai būtų galima klaus-ti, kam ruošiasi Rusija?“ – nevienareikšmiškai klausia „Atgimimo“ kalbinti Švedijos ekspertai. Pasak jų, dar negalima sakyti, kad padėtis prie Baltijos jūros įtempta, tačiau temperatūra kyla. Prancūzų flirtas su rusais tik didina takoskyrą tarp Europos Sąjungos narių – Rytų ir Vidurio Europos. Tuo tarpu Baltijos valstybės, Lenkija ir Šiaurės šalys atsiduria įtampos zonoje.

„Nuo 2004–ųjų, kai Lietuva, Latvija ir Estija tapo NATO narėmis, įtampos regione kaip ir nebeliko. Klausimas buvo išspręstas. Tačiau dabar Baltijos jūra pamažu vėl virsta sudėtin-gų diskusijų vieta“, – kalbėjo ekspertai.

Planai įsigyti „Mistral“ klasės karinį laivą jau negali būti vertinami kaip gynybiniai. „Mistral“ naudojamas operaci-jose, kurių tikslas – puolimas, išsilaipinimas priešų terito-rijoje. „Mistral“ gali gabenti 900 kareivių ir 70 transporto priemonių, tarp jų – 13 tankų, 16 karinių sraigtasparnių ir 4 išsilaipinimo keltus. Toks laivas per trumpą laiką gali veiks-mingai į krantą išlaipinti karinį

dalinį, kurio veiksmus parems tankai. Pasak Švedijos apžval-gininko Bo Pelln, nerimą kelia signalas, kad Rusija planuoja apsirūpinti puolamąja technika. „Atkreipkite dėmesį, prieš kurį laiką Kaliningrade vykusiuose kariniuose manevruose „Zapad“ vyko būtent išsilaipinimo atvi-rame krante mokymai. Tokio pobūdžio kariniais veiksmais Rusija siunčia tikrai grėsmin-gą žinią savo kaimynams“, – tvirtino dienraštyje „Svenska Dagbladet“ B.Pellnas.

Veidmainiai prancūzai

Pasak B.Pelln, padėti Baltijos jūros regione lemia trys veiksniai. Pirmuoju ap-žvalgininkas vadina Jungtinių Amerikos Valstijų nenorą ir nesugebėjimą įtvirtinti savo interesų Šiaurės Europoje. Kol amerikiečių kariuomenė iš pas-kutiniųjų gina savo pozicijas Irake bei Afganistane, saugumo klausimai Europoje – tikrai ne karščiausių prioritetų sąrašė.

Antruoju B.Pelln įvardija Rusijos norą susigrąžinti įtaką pasaulio politikos arenoje.

Trečiąjį veiksni lemia pirmie-ji du. Vokietijos ir Prancūzijos vis didesnė priklausomybė nuo rusiškos naftos ir dujų kelia rim-tą interesų konfliktą ES. Pasak B.Pellnas, tokioje situacijoje visiškai suprantamas Lenkijos ir Baltijos valstybių nerimas bei siekis turėti aiškins JAV garantijas ir NATO gynybos planus. „Tokiomis aplinkybėmis Prancūzijos karinis sandoris su Rusija – tikras dūris į nugarą partneriams, – įsitikinęs B.Pelln. – Jei sandoris dėl karinės tech-nikos įvyks, bus akivaizdu, kad Paryžiui nerūpi, kokią ka-rinę įtampą jo veiksmi kelia Baltijos jūroje ir į kokią keblią padėti Paryžius stumia savo sąjungininkus NATO ir ES.“

Šiuo atveju ypač svarbu, kokios laikysenos dėl prancū-zų karinio sandorio laikysis Vokietija. „Jei bus pasirinkta

(Atkelta iš 4 psl.) KAS SUGRIOVĖ...

iš SSRS. Skelbiamos **Baltijos šalių ir kitų buvusių sovietinių respublikų nepriklausomybės deklaracijos**. 1991-ųjų rugpjū-čio pučas Maskvoje. 1991-ųjų gruodį ukrainiečiai referendume balsuoja už nepriklausomybę. Tą patį mėnesį pasirašomas ir ratifikuojamas Belovežo susi-tarimas. Gruodžio 25 d. atsi-statydina „perestroikos“ tėvas M.Gorbačiovas. **Gruodžio 31-ąją SSRS nustoja egzistavusi**, nors jos likvidavimo teisinės procedūros dar tęsis ilgai.

Kas dar? Rengiant SSRS laidotuves, be abejo, minima Lenkijos profesinė sąjunga „Solidarnosc“, demaskavusi supuvusią komunistinę siste-mą. Italų „Corriere della Sera“ rašo, kad SSRS griūtis prasidėjo sulig profsąjungos susikūrimu 1980-ųjų rugsėjį ir išskiria jos įkūrėjo Lecho Wałęsos bei lenkų kilmės popiežiaus Jono Pauliaus II (Karolio Vojtylos) nuopelnus. Jeigu užgriebtume dar ankstesnius įvykius, reiktų paminėti sovietinius pogromus Vengrijoje ir Čekoslovakijoje, kurie įkalė pirmąsias vinis į SSRS karstą. Žinoma, politi-kos veikėjų sąrašė pirmasis yra M.Gorbačiovas, kuris po to ne kartą apgailestavo dėl imperijos žlugimo. Savotišku santvarkos

tylėjimo pozicija, tai reikš labai niūrą žinią Lenkijai ir Baltijos šalims. Nuslėpti, kad dujos ir ekonominė nauda svarbiau nei kaimynių saugumas, bus neįma-noma“, – konstatuoja B.Pellnas.

Moka tik žvanginti ginklais

„Apžvalgininkas B.Pelln kartais pelnytai vadinamas per-nelyg dideliu rusofobu, tačiau jo keliami klausimai tikrai ver-ti dėmesio“, – „Atgimimui“ kalbėjo švedų ekspertai. Jų nuomone, Rusijos noras vėl atsistoti į didžiųjų valstybių tarpą akivaizdus. Tuo tarpu savo oficialios pozicijos dėl „Mistral“ pirkimo neišsakė nei JAV, nei ki-tos sąjungininkės NATO. „Kita vertus, sunku įsivaizduoti, kad Maskva ryžtųsi vartoti karinę jėgą Baltijos šalyse. Tam nėra jokių priedaidų. Tačiau ekono-minis spaudimas per dujas ir naftą visiškai realus ir būtent jam būtina rasti atsvarą“, – įsi-tikinę ekspertai.

Kartu Švedijos ekspertai dėl saugumo skylių negaili kritikos ir Baltijos valstybėms. Esą Vilniaus, Rygos ir Talino neveiksmingas bendradarbiavi-mas karinėje srityje, ant išlikimo ribos balansuojantis Gynybos koledžas ir kitos iniciatyvos kaip ir visiškai nesugebėjimas vieningai ginti savo ekonominių interesų negali būti pateisina-mas vien sunkmečiu.

Vytautė Šmaižytė, „Atgimimas“

duobkasiu kai kas vadina ir Leonidą Brežnevą, kuriam šią gruodžio 19 d. būtų sukakę 103 m. Beje, 1958 m. kaip SSKP politbiuro narys, atsakingas už gynybinę ir karinę pramonę, N.Chruščiovo buvo atsiųstas į Vilnių ir net buvo užkopęs į Gedimino kalną. Kalbama, kad tais ekonominio atšilimo laikais aukštas partinis svečias šią pilį pavadino „lietuvių pasididžia-vimu“...

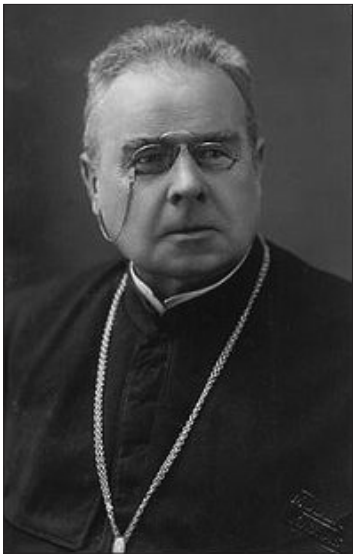
Jei jau prisiminėme tokių veikėjų vizitus, tai **nepamirš-tamas buvo ir M.Gorbačiovo atvykimas į Vilnių 1990-ųjų sausio 11-14 d.**, likus vos dviems mėnesiams iki Nepriklausomybės paskelbimo ir metams iki tragiškų Sausio įvykių. Bet ne dėl pirmojo ir paskutiniojo SSRS prezidento (juo jis buvo išrinktas kovą) viešnagės tai primenu, o dėl jos metu įvykusio akibrokšto. Tuomet šilto ir šalto patyręs „Kuro aparatūros“ gamyklos darbininkas **Zenius Lisauskas** tiesiai šviesiai svečiui išrėžė, ką jis manęs apie SSRS ir lietuvių siekį tapti nepriklausomais. Neseniai, spalio 11-ąją, deja, mi-rusį Z.Lisauską taip pat galima įrašyti į SSRS griovėjus.

Kas dar? Žinoma, **A.Sacharovas**, kurio mirties 20-metį pažymėjome gruodžio 14 d., **V.Landsbergis**, kuris iki šiol perspėja dėl bandymų reanimuoti Sovietų Sąjungą, netgi buvęs JAV prezidentas **R.Reaganas**, pirmas prabi-lęs apie „blogio imperiją“... Bendrais bruožais SSRS šer-menis padėjo surengti Šaltasis karas, sovietų pralaimėtas karas Afganistane, Berlyno sienos griūtis, užsėtusi stagnacija, nuolatiniai nepritekliai, ekono-minis nuosmukis, dar vadina-mas „šlapios dešros“ sindromu, iš Vakarų sklindantys sotaus gyvenimo apžavai... Be abejo, **lietuviškasis Sąjūdis**, kitų kraš-tų Liaudies frontai.

Tegul sprendžia kiekvie-nas. Ir tegul paklausia savęs: ar dalyvavau šiose istorinėse šermenyse? Ar ilgiuosi SSRS?

Nes štai skaitau Latvijos rusakalbę interneto svetainę „Rilsoa“ („Rygos stilius“), kuri lieja krokodilo ašaras, savo skaitytojus gaudindama nuos-tabaus, daugiainternacionali-nio, taikaus, visko pertekusio gyvenimo Sovietų Sąjungoje trelėmis. Daug ką jos pavilioja, kaip tą Odisėją sirenų balsai. Todėl A.Sacharovo fondo pir-mininkas, žymus rusų žmo-gaus teisių gynėjas Sergejus Kovaliovas, išklauses prezi-dento D.Medvedevo kalbą apie modernizuojamą Rusiją, pareiškė: „Sakoma, kad mes jau ne Sovietų Sąjungoje. Man atrodo, mes gyvename modernizuotoje SSRS, kai, siekiant nuolankumo ir paklusnumo, dar naudojami GULAG'ai...“ www.iskauskas.lt

KOMPAK TINĖJE PLOKŠTELĖJE – MAIRONIO PALIKIMAS

Maironis

Maironio lietuvių literatūros muziejus išleido pirmąją kompaktinę plokštelę „Iš Maironio rinkinio“. Joje – ne tik Maironio meno kolekcija, rankraščiai. Plokštelėje įrašytas muziejininkų sukurtas filmas „Mūsų Maironis“ atveria duris į aštuonis autentiškus poeto kambarius, sodą.

Pasak Maironio lietuvių literatūros muziejaus darbuotojų, Jonas Mačiulis mėgo fotografuotis, todėl daug svarbių gyvenimo akimirkų liko nuotraukose. Jose – artimųjų, giminių, mokslo bei studijų draugų, profesorių, dvasininkų, kultūros ir visuomenės veikėjų, bičiulių šeimų, pažįstamų vyrų, taipogi moterų atvaizdai.

Kompaktinėje plokšteleje išskirta keletas teminių nuotraukų grupių: „Tėvai, seserys, giminės. Tėviškė“, „Mokslo, studijų, darbo metai. Kaunas. Peterburgas“, „Sugrįžus į Lietuvą. Maironio namai“, „Maironio mūzos“, „Maironis – Kauno dvasinės seminarijos rektorius“, „Maironis – Lietuvos universiteto profesorius“, „Maironis – visuomenės veikėjas“, „Maironio laisvalaikis ir kelionės“.

Kaip atrodė garsusis tautos dainius, galima pamatyti ne tik nuotraukose, bet ir meno kolekcijoje esančiuose portretuose. Maironį yra įamžinę J. Mioduševskis (1904), J. Janulis (1924, 1927), S. Romerienė (1924), E. Janulaitienė (1931). O 1928 m. J. Zikaras sukūrė bronzinį jo bareljefą.

Kompaktinės plokštelės skyrius „Meno kūriniai“ bei filmas pristato Maironio namuose sukaupią meno kolekciją. Dalį jos Maironis parsivežė iš Peterburgo, kuriame studijuodamas, o vėliau profesoriaudamas praleido devyniolika metų.

Savo namų interjerui puošti poetas buvo įsigijęs ar gavęs dovanų žinomų dailininkų, skulptorių darbų. Maironio surinktoje meno kolekcijoje galima išskirti religinę,

PIRMYN I KOVĄ

*Pirmyn į kovą už tėvynę,
Už brangią žemę Lietuvos!
Garbė tėvams, kurie ją gynė,
Ir kas už ateitį kovos!
Pastiprink, didis Dieve, mus
Atremti priešo puolimus!*

*Už mūsų žemę numylėtą,
Už bočių-milžinų kapus,
Už brangų vardą paveldėtą,
Kursai garsus pasauly bus,
Palaimink, Viešpatie galingas,
Lietuvių pastangas teisingas.*

*Pirmyn gi, vyrai, už tėvynę,
Už brangią žemę Lietuvos!
Ją bočių bočiai amžiais gynė,
Už ją ir jų vaikai kovos!
Pastiprink, didis Dieve, mus
Atremti priešo puolimus.*

*Kur senas miestas Gedimino,
Kur eina Nemunas platus,
Kur mūsų Vytį priešai žino,
Kas drįs užpulti tuos kraštus?
Palaimink, Viešpatie galingas,
Atremti audras pragaištingas!*

„Pavasario balsai“, XVII laida

istorinę bei tautinę temas. Šalia didžiųjų drobių kopijų – ispanų dailininko B. E. Muriljo „Šventosios šeimos“, italų tapytojo P. Veronezės „Puotos pas Levį“, J. Mateikos „Žalgirio mūšio“, nežinomo XVII amžiaus autoriaus Vytauto Didžiojo portreto – Maironio bute galima matyti K. Šimonio paveikslus „Seną pilį“ (1918), „Vaikus su gėlėmis“, „Mergaitę gėlėse“, „Saulės dukrytę“ (1924), I. Šlapelio „Auksinį rudenį“ ir kt. Vienas seniausių Maironio turėtų lietuvių menininkų kūrinių – skulptoriaus bei akvarelisto K. Sklėriaus 1899 m. sukurtas bareljefas „Antanas Strazdas“.

Rankraštynas – labai svarbi Maironio archyvo dalis. Jį sudaro kūrybiniai rankraščiai, pamokslai, paskaitos, proginių kalbų tekstai, įvairūs užrašai. Rašyta lietuvių, lotynų bei lenkų kalbomis. Poetas rašė į atskirus sąsiuvinius, lapus, net knygose galima rasti įrašytų posmų, autorinių taisymsų bei redagavimų.

Išlikę Maironio parengtų spaudai rankraščių: drama „Didysis Vytautas – karalius“, libretas „Nelaimingos Dangutės vestuvės“, pasaulinės literatūros trumpas vadovėlis, lyrikos knygos „Pavasario balsai“ paskutinė autorinė redakcija (1927 m.) – šis eksponatas pripažintas regioninės reikšmės dokumentinio paveldo objektu ir įtrauktas į UNESCO programos

„Pasaulio atmintis“ Lietuvos nacionalinį registrą, registracijos Nr. 34. Kompaktinėje plokštelėje taip pat galima rasti Maironio sakytų pamokslų ir kalbų.

Skyriuje „Knygos“ pristatomos Maironio knygos, išleistos autoriui esant gyvam, išskirtinę vertę turintys pirmieji jų leidimai. Yra išlikusių knygų, kuriose Maironis įrašė dedikacijas ir padovanojo bičiuliams, žinomiems to meto žmonėms. Maironio knygose galima rasti poeto ranka įrašytų posmų, teksto taisymsų bei redagavimų.

Paskutiniajame skyriuje „Memorialinė biblioteka“ muziejininkai kviečia į Maironio skaitytų knygų pasaulį.

Projekto „Kompaktinė plokštelė „Iš Maironio rinkinio“ autorės Aldona Ruseckaitė ir Raminta Antanaitienė. Kūrybinė grupė: Virginija Pačėsaitė, Dainius Svobonas, Jūratė Zalubaitė, Inga Zamulskienė. **LRT**

TAUTOS DAINIUS

Maironio asmenyje kryžiovosi keletas būdingų kontrastų. Buvo ne bajoras, o gimė dvare ir atrodė dvariškas, netgi didikiškas. Buvo žemaitis, o raštuose ir gyvenime šito neprisiminė ir nemėgo, kad kiti primintų. Ketino būti matematiku ir pradėjo šiuos mokslus studijuoti Kievo universitete, o pagaliau tapo kunigu teologu – moralistu. Tikėjosi tapti vyskupu, nes vyskupais pa-

KULTŪROS KRONIKA

VIOLETA URMANA – ČIKAGOJE!

Violeta Urmana

openpr.com

Sausio mėnesį Lyric Opera of Chicago (20 N. Vacker, Chicago, IL 60606) vyks 6 **Puccini** operos „**Tosca**“ spektakliai, kuriuose išgarsime garsiąją Violetą Urmaną. Spektakliai vyks: **sausio 10 d.**, sekmadienį, 2 val. p. p.; **sausio 15 d.**, penktadienį, 7:30 val. v.; **sausio 19 d.**, antradienį, 7:30 val. v.; **sausio 22 d.**, penktadienį, 2 val. p. p.; **sausio 25 d.**, pirmadienį, 7:30 val. v.; **sausio 29 d.**, penktadienį, 7:30 val. v.

„**Tosca, kuri suvirpino mūsų širdis**“, - taip apie Violetos Urmana atlikimą rašė *Los Angeles Times* dar 2005 m. Cavaradossi vaidmenyje girdėsime tenorą Marco Berti, Scarpia - baritoną Lucio Galio. Opera bus atliekama italų kalba su angliškais subtitrais. Bilietus galima įsigyti tinklalapyje **www.lyricopera.org**. Bilietų kaina prasideda nuo 33 dol. Tel. pasiteiravimui: 312-332-2244.

The New York Times, **London Times** rašo: ji dainuoja pagrindines partijas La Scalos, Covent Garden, Metropolitan, Austrijos, Vokietijos Ispanijos operų teatruose. Neseniai su tenoru Placido Domingo pasirodė jos įdainuotos operų ištraukos su Vienos Filharmonijos orkestru. Išleido Deutsche Gramophone CD.

Vilniuje, Katedros aikštėje įrengta kalėdinė prakartėlė, per Kalėdas nukentėjusi nuo chuliganiškai besielgiančių asmenų, išardoma nesulaukus Trijų Karalių šventės, su apgailestavimu gruodžio 29 d. pranešė Vilniaus arkivyskupijos kurija.

Kūčių vakarą Vilniaus arkivyskupo metropolito Audrio Juozo Bačkio pašventinta pagrindinė miesto prakartėlė svarbiausioje sostinės aikštėje ankstesniais metais džiugindavo vaikus ir suaugusius visą Kalėdų švenčių laikotarpį iki Trijų Karalių, sausio 6-osios. “Deja, šiame

meto miesto valdžia, taupydama lėšas, atsisakė skirti apsaugos darbuotojus, todėl jau per kelias pirmąsias dienas prakartėlė nukentėjo nuo chuliganiškai besielgiančių asmenų. Nepasiteisino pažadai, kad tvarkai užtikrinti pakaks vaizdo kamerų – paaiškėjo, kad pačiame Vilniaus centre, po Vidaus reikalų ministerijos langais, vandalų siautėjimas nėra užkardomas: buvo aplaužytos figūros, ištepti ir suplėšyti drabužiai bei gyvulėliai”, - rašoma kurijos pranešime.

“**Kadangi prakartėlė** yra ne vien pasižmonėjimo, bet ir maldos vieta, todėl apgailestina jos būklė įžeidžia tikinčiųjų jausmus, o Arkikatedros parapija ir arkivyskupijos kurija neturi galimybių paskirti ar pasamdyti deramai pasirengusių apsaugos funkcijoms žmonių, teko priimti nelengvą sprendimą prakartėlę išardyti”, pažymima pranešime.

LGITIC

LAIŠKAS

Prezidentui V.Matulioniui, Red. V.Radžiui

Gerbiami ir brangūs dirviečiai,

Garbė Jums, kad taip gražiai purenate ir prižiūrite „Dirvą“. Gaila, kad Lietuvoje jau beveik nebeliko tokių tautinių leidinių. Žinoma, derlių lemia ne tik dirva, bet ir kokios sėklos į ją suberiamos, lemia tie, kurie gyvena ir gyvens, lemia, kiek stiprus jų tikėjimas ir pasiryžimas dirbti savo Tautai, ginti ir stiprinti jos Nepriklausomybę, kiek ir kaip suvokia jos misiją istorijai ir pasauliui.

Mūsų Tauta ne kartą buvo atsidūrusi ant pražūties slenksčio ir Valstybė ne kartą prarasta ne dėl pralaimėjimų mūsų laukuose, o dėl vadų trumparegiškumo, dėl per didelio tolerantiškumo (o dažniausiai dėl abejingumo savoms vertybėms),

padlaižiavimo svetimiesiems, susitaikėliškumo, savanaudiškumo ir rūpinimosi tik jau iškilusių problemų sprendimu, neįžvelgiant pasekmių ateičiai ir susitaikant su aukos, kankinės, su istorijos stebėtojos, o ne jos kūrėjos vaidmeniu. Tauta ir Valstybė yra pasmerkta išnykimui, prisiimanti tik istorijos stebėtojos, aukos misiją.

Brangūs Dirviečiai, Šv. Kalėdų ir Naujų metų proga linkiu Jums ištvermės ir toliau leidžiant taip kiekvienam Lietuvui reikalingą „Dirvą“, rūpinantis lietuviybės ir nepriklausomos Lietuvos amžinumu.

Būkte laimingi JŪS ir JŪSŲ artimieji.

Doc. Algimantas Liekis

SVEIKATOS SISTEMOS PERTVARKA

Washington, DC, gruodžio 21 d. (AFP) - JAV Senate pašalinta svarbi kliūtis prezidento numatytai sveikatos apsaugos sistemos pertvarkai, kurią jis paskelbė pagrindiniu savo ydaus politikos uždaviniu ir kuri dabar veikiausiai bus patvirtinta, kaip siekia Barack Obama.

Po daug valandų trukusių audringų diskusijų visi 58 demokratų senatoriai suvienijo jėgas su dviem nepriklausomais sąjungininkais ir per balsavimą užsitikrino lygiai 60 balsų, kurių reikėjo užbaigti debatus dėl įstatymo projekto.

„Mūsų sveikatos apsaugos sistemos bėda yra tai, nuo ko kasdien miršta vis daugiau amerikiečių“, - sakė Senato demokratų daugumos vadovas Harry Reid baigiamosioje kalboje prieš balsavimą.

Visi 40 respublikonų senatorių balsavo prieš įstatymo projektą. Respublikonai pripažino, kad šiuo metu jie neturi politinių galių užkirsti kelią planuojamai didelio masto pertvarkai, tačiau išpėjo demokratams, kad už šiuos planus jiems teks sumokėti didelę politinę kainą ateinančių metų lapkritį vyksiančiuose kadencijos vidurio rinkimuose.

Senate numatyti dar du procedūriniai balsavimai, kurie turi įvykti vienos dienos skirtumu, o ketvirtadienį, Kalėdų išvakarėse, surengtas galutinis balsavimas dėl reformos, kuri bus didžiausio masto sveikatos apsaugos sistemos pertvarka per keturis dešimtmečius.

Labai neįprastas naktinis

balsavimas Senate įvyko po visą dieną Kapitolijoje vykusių įnirtingų debatų, kurių dalyvių neatvėsino ir Washington savaitgalį užklupusi smarkiausia per kelerius pastaruosius metus pūga.

Po sveikatos apsaugos sistemos pertvarkos sveikatos draudimu turėtų būti aprūpinti 31 mln. iš maždaug 36 mln. šiuo metu jo neturinčių amerikiečių. Dauguma amerikiečių turės įsigyti sveikatos draudimą, o mažas pajamas gaunančioms šeimos bus skiriamos lėšos, kad jos galėtų tai padaryti.

Demokratai sakė, kad parengto įstatymo projekto įgyvendinimas atsieis mažiau nei 900 mlrd. JAV dolerių, kaip siekia B. Obama, ir nepadidins biudžeto deficito. Jie rėmėsi nepartinio principu sudarytos Kongreso biudžeto valdybos išvadomis, kad pertvarka per ateinančius dešimt metų kainuos 871 mlrd. dolerių ir sumažins biudžeto deficitą maždaug 132 mlrd. dolerių.

Nors Amerika yra turtingiausia pasaulio valstybė, ji vienintelė pramoninė šalis, kuri neužtikrina sveikatos priežiūros visiems piliečiams. Jungtinėse Valstijose vieno asmens sveikatos priežiūrai skiriama daugiau nei dvigubai lėšų nei Didžiojoje Britanijoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje, tačiau šalis vis tiek atsilieka nuo kitų valstybių pagal žmonių vidutinės gyvenimo trukmės ir kūdikių mirtingumo duomenis, nurodo Tarptautinė ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija.

LR Užsienio reikalų ministras V.Ušackas, buv. Lietuvos prezidentas A.Brazauskas, Europarlamento narys prof. V.Landsbergis po „Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė“ žymens įteikimo. *LR URM nuotr.*

„LIETUVOS TŪKSTANTMEČIO ŽVAIGŽDE“ APDOVANOTI VYTAUTAS LANDSBERGIS IR ALGIRDAS BRAZAUSKAS

LR Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas gruodžio 31 dieną Užsienio reikalų ministerijos garbės ženkle „Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė“ už ypatingą asmeninį indėlį atkuriant nepriklausomos Lietuvos diplomatinę tarnybą, įtvirtinant Lietuvos valstybingumą ir garsinant jos vardą apdovanojo Atkuriamojo Seimo pirmininką, Europos Parlamento narį Vytautą Landsbergį ir prezidentą Algirdą Mykolą Brazauską.

Teikdamas apdovanojimus, ministras pažymėjo, kad šiandien, paskutinę Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimo metų dieną ir dviejų svarbių metų sandūroje, kai Lietuvos tūkstantmetį keičia atkurtos nepriklausomos Lietuvos dvidešimtmetis, yra pagerbiami du ypač Lietuvai nusipelnę asmenys.

Ministras pažymėjo, kad V.Landsbergio ir A.Brazausko vadovavimo metu buvo pasiekti Lietuvai svarbūs diplomatiniai laimėjimai: tarptautinis pripažinimas, svetimos kariuomenės išvedimas, sutarčių dėl Lietuvos valstybinės sienos nustatymo su kaimyninėmis valstybėmis

pasirašymas, draugiškų santykių su Lenkija užmezgimas ir įtvirtinimas, istorinės tiesos pripažinimas ir santykių su pasaulio žydų bendruomene ir Izraeliu normalizavimas, Baltijos valstybių chartijos su JAV pasirašymas, nutiesęs kelią mūsų šalies narystei NATO ir šalies modernizavimas, pasirengimas narystei Europos Sąjungoje.

„Likimas Lietuvai buvo dosnus, kad prie Lietuvos sugrįžimo į pasaulį ir diplomatinės tarnybos sutvirtinimo vairo stovėjo tokie žmonės. Laikas bėga greitai. Šie jūsų laimėjimai daug kam iš čia esančių jaunosios diplomatų kartos atstovų gali pasirodyti ar jau atrodo savaime suprantami. Tačiau, kai birželio mėnesį Lietuvos „Tūkstantmečio žvaigždė“ už nuopelnus Lietuvos diplomatijai apdovanojome prezidentą Valdą Adamkų, sakiau, kad niekas iš niekur neatsiranda. Lietuvos laimėjimams reikėjo vizijos, ryžto, drąsos, sumanumo ir pasiaukojimo. Visa tai įkūnijote jūs“, – sakė V.Ušackas.

Apdovanojimo ceremonijoje buvę Lietuvos vadovai prisiminė, kaip ir kokiomis aplinkybėmis buvo atkuriamas

SKELBIAMAS KONKURAS EUROPOS LIETUVIŲ FOTOGRAFIJŲ PARODAI “Aš esu čia”

2009 m. gruodžio 30 d. – 2010 m. vasario 27 d., Huttenfelde, Vokietijos lietuvių bendruomenės Nepriklausomybės minėjimo metu, bus atidaryta Europos lietuvių kultūros centro (ELKC) rengiama paroda “Aš esu čia”. Parodoje bus demonstruojami Europoje gyvenančių lietuvių darbai, atspindintys jų gyvenimą užsienyje. Tokio pobūdžio paroda siekiama vizualizuoti tautiečių veiklą jos nepagražinant ir nenumenkinant, leidžiant apie ją papasakoti patiems individams. Kas mes tokie esame, kokie mes ir ką veikiamo už Lietuvos ribų? Ar mums čia gera, ar radome žadėtąjį geresnį gyvenimą? O galbūt abejojame savo sprendimu, galbūt norime grįžti atgalios, nesuleidome svetur savo

šaknų?... Parodoje kiekvienas lankytojas ras atsakymus į šiuos klausimus – per vaizdus ir jų sukeltas emocijas.

Norėdamas realizuoti šį projektą, Europos lietuvių kultūros centras rengia konkursą ir ragina jame dalyvauti visus, profesionaliai ar mėgėjiškai užsiimančius fotografija lietuvių, gyvenančius Europoje už Lietuvos ribų. Laukiamos nuotraukos, kuriose būtų užfiksuotas individas savo kasdienybės ar darbo kontekste, nusakančiame žmogaus buvimo užsienyje priežastį – ar tai būtų “au pair” programa globojamų vaikų kambarys, ar raudonuojantis skėtinis braškių laukas, ar sužadėtinis, dėl kurio palikote Lietuvą... Parodos pirmame

DIRVAI AUKOJO

A. Januška, Milton, MA	100
D. Januta, Oakland, CA	100
A. Puteris, Toronto, CAN	72
K. Čeputis, Evanston, IL	45
I. Vileniškis, Wayland, MA	45
J. Variakojis, Chicago, IL	30
A. Pažiūrienė, Oak Park, CA	25
V. Vaskys, Philadelphia, PA	25
A. Barzdukas, Falls Church, VA	20
K. Bruožis, Cleveland, OH	20
N. Juškėnas, Clev. Hts., OH	20
V. Matulis, Stuart, FL	20
M. Pažemėnas, Rancho Palos Verd., CA	20
V. Shimkus, Dalton, PA	20
T. Sparauskas, Glen Cove, NY	20
A. Bivainis, Edinburg, TX	10
G. Gedvilienė, Willoughby, OH	10
G. Karsokas, Cleveland, OH	10
N. Kent, St. Pete. Bch., FL	10
F. Klimaitis, Cleveland, OH	10
B. Navickas, Lemont, IL	10
V. Taraška, Wickliffe, OH	10
H. Valaitis, Old Saybrook, CT	10
D. Jakas, Blue Bell, PA	10
P. Matas, Mentor, OH	5
N. Palubinskas, Cleveland, OH	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

valstybė ir Lietuvos diplomatinė tarnyba.

V. Landsbergiui ir A. Brazauskui įteikiami du paskutiniai garbės ženklai „Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė“.

Šis apdovanojimas yra teikiamas nuo 2007 metų. Garbės ženkle „Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė“ yra apdovanojami Lietuvos ir užsienio valstybių piliečiai už ypatingus nuopelnus garsinant Lietuvos vardą, puoselėjant ir plėtojant tarpvalstybinius santykius, taip pat už ypatingus nuopelnus valstybės tarnyboje. Iš viso garbės ženkle apdovanoti 134 asmenys ir organizacijos.

plane figūroja ne tiek fotografas, o fotografuojamas asmuo. Su nuotrauka taip pat atsiųskite matomo žmogaus aprašymą – trumpą biografiją, nuotraukoje matomo konteksto apibūdinimą.

Skaitmeninės nuotraukos turi būti geros kokybės ir aukštos rezoliucijos. Norintys dalyvauti konkurse prašomi geros kokybės skaitmeninę nuotrauką su aprašymu atsiųsti ne vėliau kaip 2010 m. vasario 5 d. Plačiau apie konkurso nuostatas galite skaityti www.elkc.org

2009 m. vasario mėnesį Rennhofo pilyje, Vokietijoje, buvo oficialiai atidaryta ELKC fotogalerija, nusidriekusi per tris pilies laiptinės aukštus. Fotogalerijoje šiuo metu demonstruojami žymių Lietuvos fotomenininkų darbai.

ELKC inf.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM Banga. Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm
866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm
Cleveland, OH 44119

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą,
prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite
šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

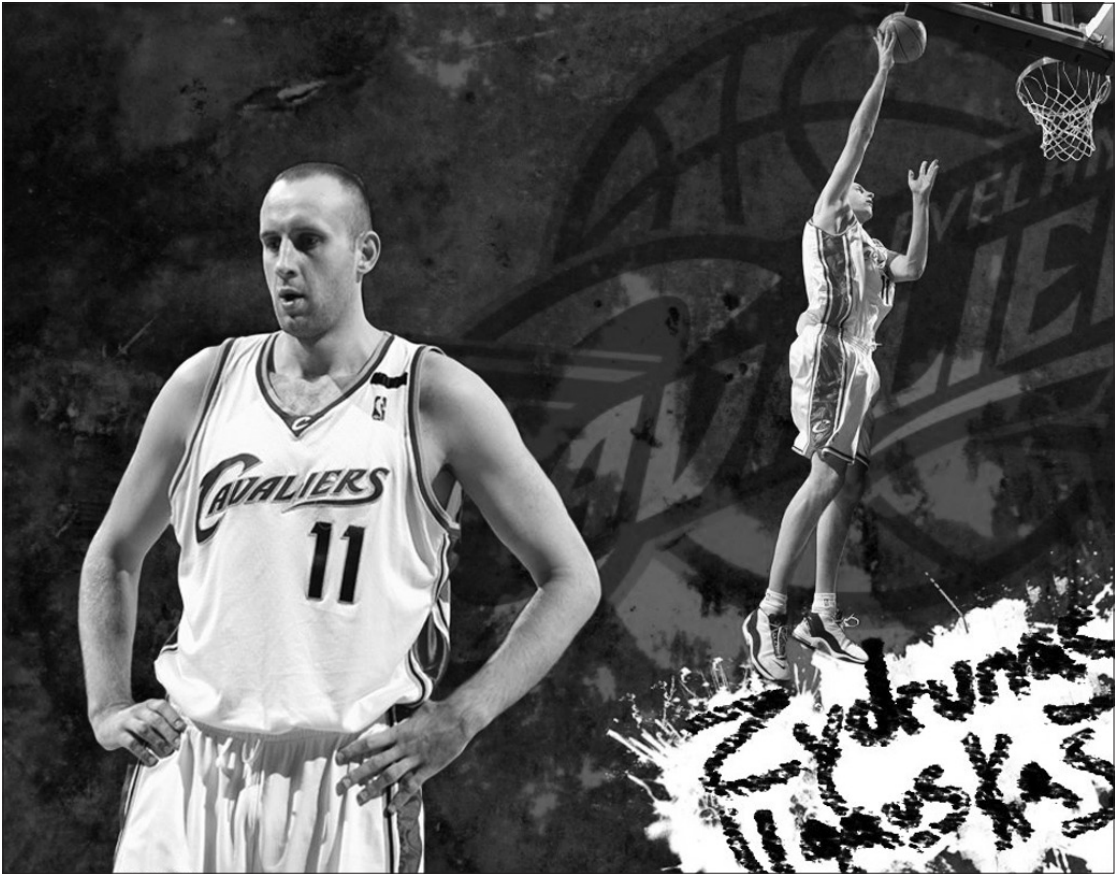
Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

SPORTAS

Cleveland „Cavaliers“ krepšinio komandos žaidėjas Žydrūnas Ilgauskas.

NBA

PALYPĖJO „CAVALIERS“ REKORDŲ KNYGOJE

Dar vieną pergalę Nacionalinėje krepšinio asociacijoje (NBA) iškovojo Cleveland „Cavaliers“ komanda. Ji išvykoje gruodžio 30 d. 95:84 (23:26, 33:25, 19:23, 20:10) įveikė Atlantos „Hawks“ krepšininkus.

Lemiamą spurtą šiame mače „Cavaliers“ surengė paskutiniame kėlinyje. Po trijų ketvirčių komandas teskyrė

taškas (75:74), bet paskutinį kėlinį svečiai pradėjo spurtu 10:2 ir skirtumas tapo dviženklis – 85:74.

Likus žaisti 54 sekundes Jamal Crawford buvo sumažinęs „Hawks“ atsilikimą iki 5 taškų (84:89), bet netrukus po tritaškį smeigė Žydrūnas Ilgauskas bei Delont West ir abejonių, kas laimės, nebeliko.

Ž. Ilgauskas aikštelėje pra-

leido 20 minučių, per kurias pelnė 15 taškų (5/6 dvitaškių, 1/2 tritaškį, 2/2 baudų), atkovojo 5 kamuolius bei 4 kartus prasižengė.

Po šių rungtynių lietuvis savo pavardę įsirašė į klubo istoriją. Pagal pelnytus taškus per karjerą Cleveland Ilgauskas užima antrąją vietą. Per savo karjerą Ilgauskas jau yra pelnęs 10,400 taškų. *LRT*

**R. BERANKIS PASAULIO VERTINIME – 320-AS,
L. STANČIŪTĖ – 250-A**

Lietuvos tenisininkas Ričardas Berankis gruodžio 28 d. paskelbtoje naujoje Teniso profesionalų asociacijos (ATP) vertinimų lentelėje iš 322-osios vietos pakilo į 320-ąją. 19-metis lietuvis turi 131 tašką.

18-metis Laurynas Grigelis

(45 tšk.) iš 578-osios vietos pakilo į 577-ąją, o 17-metis Dovydas Šakinis (12 tšk.) iš 875-osios pozicijos pakilo į 873-ąją.

Visi trys Lietuvos tenisininkai užima aukščiausias vietas per savo karjeras.

Vertinime pirmauja 28-erių metų šveicaras Roger Federer (10550 tšk.). Antrąją vietą užima 23-ųjų metų ispanas Rafael Nadali (9205 tšk.), o trečiąją – 22-ųjų metų serbas Novak Djokovič (8310 tšk.).

Iš viso klasifikuota 1812

tenisininkų.

Lietuvos tenisininkė Lina Stančiūtė paskelbtoje Moterų teniso asociacijos (WTA) reitingų lentelėje iš 251-osios vietos pakilo į 250-ąją.

23-ųjų metų lietuvė turi 201 tašką.

Pasaulio reitinge pirmauja 28-erių metų amerikietė Serena Williams (9075 tšk.). Antrąją vietą užima 23-ųjų metų rusė Dinara Safina (7800 tšk.), o trečiąją – kita Rusijos atstovė, 24-erių metų Svetlana Kuznecova (6141 tšk.).

Iš viso klasifikuotos 1144 tenisininkės.

PRALAIMĖJO ČIKAGOJE

NBA čempionate gruodžio 27 d. New Orlean „Hornets“ su **Dariumi Songaila** svečiuose 85:96 nusileido Čikagos „Bulls“ krepšininkams. D. Songaila per 28 min. pelnė 6 taškus (dvitaškiai 3/10), atkovojo 3 kamuolius, atliko

rezultatyvų perdavimą, blokavo 1 metimą, prasižengė 4 kartus ir sykių suklydo.

„Hornets“ Vakarų konferencijoje užima dešimtąją vietą, o „Bulls“ ekipa Rytų konferencijoje žengia aštuntą. *LRT*

Patria Imports

We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!
794 East 185th St. • 216-531-6720